

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben hához hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZANTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 szombat utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, február 16.

Küzelem a létért.

Dübörögve omlanak össze a budapesti nagy kávéházak és nagyuri paloták tükörelakai. Háromezer munkanélküli járkal a körutakon és osztályharcot hirdet. Nem is magának követel, hanem mások romlását kívánja. *Le az urakkal! Le a vagyonos osztálylyal!* Ez a kiabálás járja és járókelőket sebesítenek meg a tüntetők.

Ilyen durva lázadás még nem fordult elő a szociálalista mozgolódások között a fővárosban. Miért éppen most, mikor öklömmnyi betűk hirdetik, hogy tíz, tizenöt ezer adag kenyeret osztanak szét köztük naponként és amiről nem reklámiroznak a lapok, igen sok helyen házbér-segélyt, tüzelőfát és meleg ételt is juttatnak nekik.

Az oka mélyebben fekszik ennek a folyton durvábbá váló társadalmi jelenségnek.

Mi most tartunk ott, ahol a németek a Sulze-Detits és Lasalle idejében jártak. Ott is megcsinálta a liberális párt a munkás segélyezést, mely által a nyomorba jutottak tovább tengődhetek, még is éppen akkor lépett fel Lasalle.

Mert hát arra nem gondolt a liberálisizmus, hogy a munkás nép meg fogja ám látni a másik kezét is. Nem csak azt amelyikkel a kenyeret osztja, hogy igavonói el ne pusztuljanak, hanem a másikat is, amelylyel igavonásra hajlja őket. Azért szállt sikra Lasalle a munkás segítő egyesületek ellen és pedig óriási sikerrel, jogokat, egyenlő elbánást köve-

telve a munkások részére, nem éhség-segélyt

Nálunk még mindig csak ott járunk, hogy ne hagyjunk éhezni másokat. De azok a mások nem elégszenek meg ennyivel, hanem követelik annak lehetőségét, hogy jobb módba is juthassanak.

Pedig azon alapon, hogy a munkabért a kínálat és kereslet viszonya szabályozza, meg nem oldható. Azon igazságtalanság mellett, mely megengedi a kartelt a munkaadók hasznára, de semmit sem juttat belőle a munkás javára, azon nem-törődömség mellett, mely soha a munka gyümölcsének bizonyos perzentjében a munkást nem részesíti, javulás nem várható. Az éhség ellen oszthatnak ki kenyeret, de a társadalmi nyomort, a proletárizmus fejlődését meg nem akadályozhatják.

Nem törődünk a csöcselék kihágásával most, mikor ezeket írjuk, de elég baj az, hogy társadalmi kihágásokra van szükség, míg intéző köreink a kis emberek baját észreveszik s még ilyenkor is retorziókról gondolkoznak csupán, nem gyógyításról.

Nem attól mulik el az éhség és lázongás, ha kenyeret adnak a népnek, hanem egy pár liberális jelszót adnak oda nekik. Azokat a nagyöblű jelszavakat, melyek uralma alatt egyrészt összefutott a tőke, más részről eltűnt a kenyér.

Erre kell gondolni most, még csak a csöcselék lázong, hogy megmentjük a maszlagtól a — népet.

Monarchiánk kínai területe.

Az a terület, melyet báró *Ozikkann* a konzulátus és az ausztriai és magyarországi települők számára *Tiencinben* kiszemelt, 0-6 négyszögkilométer területű, háromnegyed részben kínai házakkal van fedve, 1700 méter hosszúságban folyó, 350 méter hosszúságban pedig vaspálya szegélyezi. A helykiszemelésnek az a célja, hogy tekintettel a kínai helyzet nem messze levő tisztázására, a terület legyen vétel útján idejekorán megszereshető.

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, febr. 16.

Elnök *Dániel Gábor* 10 órakor nyitja meg az ülést.

Napirend a vallás és közoktatásügyi tárcza folytatólagos tárgyalása.

Vallásos nevelés.

Páder Rezső: A miniszter minapi programjában képét adta a nevelés egy szebb jövőjének. Célul tűzte ki a népnevelés reformját, az ismétlődő és leányiskolákat, de ha megvizsgáljuk ezt a programot, aggodás fog el, hogy a miniszter mily eszközökkel fogja ezen szép célját keresztül vinni.

A nevelés, melyet a miniszter a közoktatásba bele akar vinni, mindenképen elismeréssel találkozik, de hihető-e, hogy eme nevelési rendszernek lesz-e kihatóbb hatása? S aggály fogja el az embert e tételnél akkor ha megfontoljuk azt, hogy a nevelés csak úgy érheti el remélt célját, ha ennek alapját a vallás képezi.

A „TISZANTÚL” TÁRCZÁJA.

Férfiszív.

Irta: Deér.

Szecsődy Gábor egyedül ült szobájában. Éjfél már rég elütötte az óra s néma, mély-séges csend vette körül a magányos férfit, — ki fejét kezére támasztva, mereven bámolt maga elé. A lámpa halvány fénye oda világított a férfi érdekesen szép arczába s látni engedte, hogy mint rándul össze néha-néha az a férfias arcz.

Egész valója elárulta, hogy valami mély-séges, nagy szomorúság tartja fogva lelkét. Néha-néha felsóhajtott, — majd végig simította tenyerével sáppadt arczát. Aztán meg kezébe vett egy arcképet, mely ott feküdt előtte az asztalon.

Nézte hosszan, sokáig elboruló tekintettel, — fájó, szivettépő szomorúsággal. Tán észre sem vette, mint csurran ki szeméből a könny. A férfi sirt.

Tán megkönnyebbült a lelke, mert letette a képet, felkelt s járkálni kezdett. Izgatottan lépkedett le-fel, s csak akkor állt meg, mikor a villanyos csengelyű szólt meg hosszan, élesen.

Szecsődy megrázkódott. Megnézte óráját.

— Két óra, — mormogta magában — s most jön csak haza. Mindegy, beszéltem kell vele még ma éjjel! Történjék bármi, végét akarok vetni ennek a viszás helyzetnek.

És mikor ezt mondta, tekintete ismét oda tévedt arra a szépséges női arcképre, melyet az imént tett le kezéből.

Újra kezébe vette s úgy sutogott hozzá édes, szerelmes szavakat.

— Margit, — édes, — miért is nem tudsz engem megérteni! Miért is nem tudsz úgy szeretni, mint én szeretlek. Milyen boldog élet volna is ez!

Aztán megcsókolta azt a képet s zsebébe tette. Egy ideig mozdulatlanul állt s csak mikor hallotta, hogy a szomszéd szobában is van már valaki, akkor indult meg.

— Jó estét, — vagy tán már jó reggelt, Margit! — köszöntött nejehez Szecsődy.

Az asszony elegáns béli toilettjében olyan volt, mint egy királynő. Oda pillantott férjére s aztán valami gúnyos, kicsinylő hangon kezdett hozzá beszélni:

— Hogyan Gábor, kegyed még főt van? Talán bizony engem lesett? Kegyedől bizony az is kitellik, hogy most már utánam les, tán kémeiket is tart ön, a lovagias, férfias Szecsődy?

A férfinak arczába szökött a vér ezekre a szavakra, de azért nyugodt maradt. Oda tá-

maszkodott a pipere asztalhoz s egyideig nézte a szép, kíváncsú asszonyt, aztán lassan elfordította fejét.

— Remélem, — szólt az asszony éles, metsző hangon — tudni fogja, hogy mivel tartozik az illemnek s nem fog terhére lenni egy nőnek, kinek nyugalomra van szüksége.

Valami gyenge remegés futotta át a férfi egész testét ezen szavakra. Aztán ő is beszélni kezdett határozott, férfias hangon.

— Nincs arra szükség, Margit, hogy engem az illemre figyelmeztessen. Utóvégre is férje vagyok, kinek azt hiszem, joga van arra, hogy felkeresse nejét — hálószobájában.

Az asszonyt meglepte férjének nagyon is komoly, határozott hangja. Észre vette azt is, hogy milyen sáppadt, halavány annak az embernek az arcza.

— De legyen nyugodt asszonyom, — folytatta Szecsődy, — nem azért jöttem én, hogy férfi jogaimat érvényesítem. Elég szomorú, hogy alig pár hónapos házasság ember létemre így kell beszélnem önnek. Más cél vezetett engem önhez. Végét akarom egyszer már szakítani ennek a köztünk fennálló tarthatatlan állapottal.

— Látja kegyed, hogy egész éjjel virrasztottam. Ezt nem ok nélkül tettem.

— Kegyed nagyon jól tudja, Margit, hogy szerelemből, tiszta, becsületes, férfias szere-

A nevelésnek nem szabad csak föltületesnek, a társadalom igényeinek megfelelőnek lennie. S ha a vallást akarjuk alapul állítani a nevelésnek, nem elégedhetünk meg azzal a budgetbe felvett összeggel, melyet a miniszter a vallásánitásra szán, de törekednünk kell arra, hogy a vallást összhangban tanítsuk. — Mert mindenképen visszás helyzet az, hogy míg a hittanban a vallást hirdetik, a szabadakarat eszméjét terjesztik, addig más szakorában ezzel homlokegyenest ellenkező Rusean elvét és a szabadakarat nem létezését terjesztik. — Ily módon valláserkölcsi nevelést elérni nem fogunk tudni.

Áttér aztán a népiskolák államosításának hibás politikájára, felhossa a nyugdíjnál történő visszaéléseket. — A középiskolai hittanárak fizetését felemelni kéri, hogy azok legalább a tornatanítókkal egy fizetési osztályba oszthatósanak. — Sürgeti a katolikus autonómiát. — Az autonómia szükséges az országnak, mert a nélkül az egyes vitás tételeket tisztázni nem tudjuk. — Költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a néppárton.)

Csillagászati katedra.

Konkoly-Thege Miklós: Utal a külföldre, hol minden egyetem mellett egy csillagászati katedra van szervezve, kéri a minisztert, létesítsen ilyet itt is. Reméli, a miniszter eme méltányos kérelemnek a közel jövőben eleget is fog igyekezni tenni; — a költségvetést elfogadja.

Kisdedővők ügye.

Illyés Bálint: Felhívja a miniszter figyelmét a kisdedővőkre. — Kapcsolatban felolvassa a trónbeszéd egyik pontját, mely hazánk kulturális fejlesztését célozza. — Előttünk a cél, az irány, melyet maga trón megmutatott haladjunk ezen tövises úton, igyekezzünk legyőzni az akadályokat s teremtsük meg hazánk legszebb alkotását kulturánk nemzeti jellegét. — S ezt elérendő, első a főcél egyedül a magyar nyelv tanítása, terjesztése. — Kezdjük ezt a nevelés legalsóbb fokán a kisdedővő-dában. — S szegény-pirral kell tapasztalnia, hogy az ezirányú törvény idáig sem végrehajtva, sem megvalósítva nincsen, — kérdelem a minisztert mikor fogja a törvényt végrehajtani?

Erdős támaszát látná a magyar nyelv terjedésében és fejlesztésében, a színművészet terén. — De sajnosan kell tapasztalnia, hogy itt Magyarországon a színművészet teljesen eltért

a nemzeti iránytól, mert míg Olaszországban a vérbe ment át a népek az olasz nemzeti érzület a színművészet folytán addig nálunk színpadaink telve vannak idegszertiségekkel! Költségvetést nem fogadja el. *Ol perc szünet.*

Szünet után

Tisza István a tanszabadság ellen.

Tisza István: Közoktatási építkezésekkel foglalkozik s elismeréssel szól az újabb épített iskolákról, kivánja a közoktatás, különösen a népoktatás reformját. A népiskolák a tanfelügyelők fenhatósága alatt állanak, s ezek munkáját annyira felhalmozzák, hogy elvégezni teljesen lehetetlen. Ennek orvoslását, a közgazgatás államosítását, várja. — Nem mulaszthatja el, hogy a kérdés keretében a magyar nyelv reformjáról ne szóljon.

Rátkay László: A véderő törvény reformjáról szóljon.

Tisza István: Azt hiszi, ez a kérdés nem tartozik ide.

Áttér az egyetemi oktatásra, s teljességében kárhóztatja a mai rendszert. Nem tartja helyesnek a tanszabadságot, követeli a kötelező kollégiumokat, kárhóztatja a vizsgarendet és rendszert, s rég elékezettnek mondja az időt, hogy ez ellen tegyünk. — Egyetemi tanításunk teljesen a német tudomány uralja, minden az, csak nemzeti nem. — Ne majmoljuk a nemzeteket, de tanuljunk tőlük, hogy saját történelmünkéből, szokásainkból nemzeti tudományt teremtsünk. — Költségvetést elfogadja. (Élénk helyeslés jobbról.)

Nem eszme, hanem tett kell.

Rátkay László: Személyes kérdésben szólal fel, s azt mondja, hogy közbeszólásánál tisztán hazafias érzületének tett eleget, s csak örömmel tudja Tisza Istvánt üdvözölni, mint a magyar nyelv bajnoktársát.

A költségvetésre vonatkozólag azt mondja, hogy közle és Tisza István között egy egész világ áll, mert eszmékkel közoktatást nemzetivé tenni nem lehet, ezen csak tett segíthet.

Első sorban a kisdedővőket kell nemzetivé tenni. A magyar nyelv tanítását általánosítani kell. — Ki kell mondani; minden iskolában kizárólag magyarul kell tanítani. Legnagyobb elensége a magyar nyelvnek a közös hadsereg. — Költségvetést nem fogadja el.

A ház elhatározza, hogy a legközelebbi ülését szerdán tartja meg.

Következnek az interpellációk.

A politika kulisszái mögül.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, február 16.

Fiumében a választások immár lezajlottak. Ennek daczára azonban még sem lesz minden érdek nélkül való, ha azt az előzményt elmondom, amely a békét Fiumében helyreállította. A kapesot két áramlat között **Lukács Gyula** országgyűlési képviselő képezte. **Lukács** alapos ismerője a fiumei viszonyoknak, ő volt az, aki már régtől fogva hangoztatta, hogy a kormányzat és az autonomisták között voltaképpen ellentét nincs is. **Lukács** a közelmúltban éppen akkor érkezett Fiuméba a mikor **Gaal Tibor** Budapesten járt **Szell Kálmán**nál, hogy a fiumei kérdésben a kormány instrukcióját kikérje. Másnap ő is visszatért Fiuméba és ott első látogatója **Lukács Gyula** volt. **Lukács** ismételtelen kijelentette **Gaal** Tibornak, hogy a kormányzat és az autonomisták között nincsen eltérése. Baj azonban az, hogy a kormányzat nem kereste az autonomistákkal való érintkezést. *És itt azután kitünt, hogy Bánffy Dezső azt is megtiltotta, hogy az autonomistákkal, a fiumei kormányzat magánaton is érintkezzenek.* Így történt azután, hogy az autonomistákkal a nexus megszakadt és ez évekig tartott így. Most arról volt szó, mikép lehessen az érintkezést ismét visszaállítani. Ki tegye meg a kezdeményező lépést? A kormányzat keresse-e föl **Mayländeréket** vagy **Mayländerék** a kormányzatot.

Sokáig tanakodtak az expediensen, míg végre **Lukács** kieszelte a módját. Egyik pártnak sem kellett megalázkodnia. **Lukács** lakásán, az Európa-szállóban találkozott a kormányzat az autonomistákkal. Előre megbeszéltek, hogy **Gaal** Tibor másnap délelőtt 11 órakor adja vissza **Lukács Gyulának** a látogatását és ugyancsak ebből a célból és ugyanabban az órában jelent meg **Mayländer** is **Lukács**nál. És a véletlen találkozáson ezután hamarosan áthidalták az ellentéteket, másnap megjelent a kormányzónak a választásokat elrendelő kiáltványa és szent lett a béke.

* * *

lemből vettem nőül. Azt is tudja, hogy kegyednek semmije sem volt, mikor nőmmé lett.

— Uram, — szólt az asszony izgatottan, — nincs szükségem szemrehányásokra. Jól tudta ön, hogy szegény leány voltam; ön volt az, ki szerelmével üldözött s ígért mindent, csak hogy neje legyek. Én engedtem kegyednek, — gazdagságért cserébe adtam szerelmemet s így azt hiszem, nem tartozunk egymásnak semmivel.

A férfi felkaczagott hangos, ideges kacagással s amint tovább beszélt, kiérett hangjából lelkének egész keserősége.

— Hagyjuk ezt, Margit. Nagyon sokat beszélhetnék erről. Én másért jöttem ide. Nyíltan, becsületes ember módjára akarok kegyeddal beszélni most, — talán utoljára.

— En csalódtam kegyedben. E pár hónap alatt meggyőződtem arról, hogy kegyed nem szeret; láttam, hogy kegyednek nincs más életcélja, mint mulatni, — egyik bálból a másikba járni, — szórni a pénzt. — Az én számomra még van egy percze, alig van egy szerető szava, egy mosolya. Asszonyom, én nem ilyen életet vártam. — En boldogságról álmodtam. Sajnos, nem volt részem benne.

— Sokszor kértem önt, hagyjon fel eddigi életével, — legyen az enyém, egyedül csak az enyém. Hiába kértem. Kegyed kikaczagott s mulatott tovább.

— Nos hát tudja meg asszonyom, hogy meguntam már ezt az életet. En mint férfi,

többé nem fogom szerelmét koldolni. Éljen úgy, a hogy kegyednek tetszik. En nem fogok utjában állani. En ma utazom s engem többé látni nem fog. Szívetem, boldogságomat itt hagyom önnek. Kegyedtől függ, mit tegyen, hogyan éljen. Bármikor akarja, a törvény előtt is felbontom a köztünk levő köteléket.

Az asszony bámulva, tágranyilt szemekkel hallgatta férjét. Láttá, érezte, hogy annak az embernek sokat vétett. Tudta, hogy férjét nagyon megbántotta. Tán egy pillanatra felébredt lelkében az az elhatározás, hogy odabórol annak az embernek mellére s így kéri bocsánatát s élni fognak aztán egymást szeretve, boldogítva. De ez csak egy pillanatig tartott. Aztán újra a régi, dacos asszony lett, kinek csak egy gondolata volt: élni könnyelműen, átmulatva az egész életet. Arra nem is gondolt, hogy vajjon, ha férje elhagyja, honnét telik majd esztelen pazarlásaira?

Most csak azt a férfit látta ott maga előtt, — ki nyugodtan vágta a szeme közé, hogy itt hagyja...

— Nem, ő nem fogja magát megalázni — gondolta magában.

Talán arra is gondolt, hogy majd visszahozza azt az embert még ő hozzá az ő csábos mosolyának, — perzselő csókjának emléke. Tán ez a gondolat adta ajkára a szavakat.

— Ahogy tetszik uram! Ha menni akar, jobb ha azonnal megy, — legalább lepihegetek.

— Hitvány lélek, — mormogta magában a férfi, — s aztán újra nyugodtan beszélt az asszonyhoz.

— Bámulom asszonyom, — lelkének ürességét. Legyen nyugodt, azonnal megyek. Csak még azt kell tudtára adnom, hogy e ház, minden, mi benne van, — e perctől kezdve az öné. Havonkint bizonyos összeget fog kapni tőlem s aztán, — aztán éljen boldogul.

A férfi megegyezzer végig nézte ezt a junói természetet, — mintha várta volna, hogy az az asszony majd csak odajön hozzá s tán lesz egy szerető szava, egy bocsánatkérő tekintete a számára. — Hiába várta. Az az asszony nyugodtan rakosgatta ékszerait s valami operett-áriát dudolgotott magában.

Szezsődyt lelke mélyén meghatotta ez a nagy szívtelenség.

— Isten áldja meg Margit, — ennyit mondott még s aztán elhagyta azt az asszonyt, ki tönkre tette egész életének minden boldogságát, minden ábrándját...

Szezsődy pár óra múlva, kora hajnalban már uton volt. Egyik külföldi követséghez helyezettte át magát. Ott élt teljesen köteletségének élve. Sokszor eszébe jutott neki az az asszony, s nem egyszer vette kezébe feleségének képét s elnézte hosszan, sokáig. S ilyenkor mindig érezte, hogy ő még mindig szereti azt az asszonyt.

Hiába, férfi volt, ki csak egyszer tud szeretni lelkének minden erejével — s kinek

Sokan találgatják a politikai körökben, hogy *Eötvös* Károly miért szakította félbe *Károlyi Gábor gróf naplója*-nak közlését? Pedig a kormánypárt szerint éppen most kezdődött az érdekes része, amikor *Eötvös* elmeséli, hogy *Wekerle* is meg *Hegedüs* Sándor is milyen szívesen adtak pénzt a Kossuth-könyvtár megvásárlására.

— *A könyvtárt tehát mégis csak a kormánypártiak pénzén vásárolták meg a függelenségek* — mondogatták itt is, ott is.

És ez eljutott *Kossuth* Ferencz füléhez is. *Kossuth* nyomban levelet intézett *Eötvös* Károlyhoz és kérte, hogy félreértések kikerülése végett szakítsa meg a *Károlyi-féle napló* közlését. És *Eötvös* Károly megtette. Ezért maradt el a folytatás.

UJDONSAGOK.

A második tiszti bál.

Taktika.

Irta:

Waldstätten János báró
cs. és kir. tábornagy.

A kiváló katonai munkának legújabbban megjelent magyar fordításából ismertetésül közöljük a következő részt:

II. kötet, 283. lap.

Egy nagyobb ütközet lefolyása.

Minden ütközet vagy szándékolva és gondosan előkészítve, vagy váratlan egymásra bukkánásból támad. Mind a kettőt csak a nagyváradi tiszti bálján lehet együtt találni: ott olyan ütközet folyik le, a melyre mindkét fél előkészül gondosan, de a Ker. Csarnok dísztermének kicsiny volta miatt a váratlan összeütközések sem kerülhetők el táncz közben, főleg míg a notabilitások ott vannak.

A nagy ütközeteke a csapatok gondos felvonulása előzi meg a Kossuth utcán, a Nagypiacz téren s (a kinek 4 fillérje van) a garasos hidon keresztül. A mint az ellenség közelébe érnek, mind a ketten biztosított állást foglalnak el: a hölgyek a női pipere-szobában, a férfiak az ajtó előtt. Előrs egyik részen a fodrász, másikon két kifent czeruzás ujságíró.

Az ütközet bevezetése a mamák által történik, kik elszántan kirohannak a pipere-szobából. Ezek ellen a másik fél is az öreg ágyukat vontatja fel: tüzér-kapitányokat és lovasított baka-főhadnagyokat, a kik a mamákat karongva bevezetik. A fürge gyalogság középen s a könnyű huszárság az ajtó két szárnyán foglal állást.

A leányok kilépésével kezdődik a főcsapat felvonulása (Aufmarsch der Haupttruppe), a mivel a mieinket rendesen zavarba szokta hozni. A huszárok ugyanis elfelejtik, hogy nekik az ajtó szárnyait kell őrizni, a bakák közé elegyednek, egy-egy bájos leány karjéért harcra keverednek s a vége az, hogy a fedezetlenül hagyott szárnyakon beoson egy-egy frakkos ezil s a legszebb leányt ő vezeti be. A komoly ütközet azonban csak ezután kezdődik.

A döntő harcban (Entscheidungsakt) fődolog a jókedv és a szilárd elhatározás. Mihelyt az ütközetben nagy a szívek veszedelme, a bátor katonáknál elszántabban rohan a kereszt-tűz közepébe, míg az öregebb vitézek igyekeznek tüzmentes helyre, oltásra kész bor vagy sör mellé húzódni. Ezért a nagyváradi tiszti bál ütközetein is éjfél tájban már egyetlen notabilitás sem látható. Visszavonulnak a tartalékokba. Ezek tegnap pl. a következők voltak:

Notabilitások: Latscher Viktor, Szunyogh Péter, Aulich Henrik, Glac Antal, Kovács Béla, Lausch Viktor, Hummel, Major Miklós őrnagyok.

A második négyes táján a szívek már átlépi a forszifos három lépés távolságot. Pl. a tegnapi bálban éjfél után már csak egy lépés volt a köz s ennek oka volt az a pazar fényű tánczrend, melylyel a gavallér tisztek a hölgyeket meglepték. A művészetnek igazi kis remeke volt az az értékes tánczrend s míg a hölgyek gyönyörködve dícsérték az udvarias rendezőséget, azalatt a férfiak veszedelmes közelségbe jutottak.

Ejfélikor tehát így álltak az erők, készen a döntő harcra (ábráját l. Waldstätten, Taktika. II. r. 362. l.):

Egyik oldalon a leányok, és pedig következő hadirendben:

Leányok: Báró Podmaniczky Emmi, Hlatky Margit, Giraud Vilma, Serényi Vilma, Steiner Kornél, Török Olga, Zeiterer Irén, Papp

Aranka, Böszörményi Tilda, Schwartz Margit, Kovács Emma, Papp Cosima, Cziffra Vilma, Gyöngyössy Erzsike, Kiss Anna, Cziffra Olga, Miskolezy Ferencz, Tóth Karla, Konrad Margit, Löwy J. (Pécs) Tassy Dalma, Succiu Irén, Incze Irén, Luczia O.

A leányoknak igen erős tartalékjuk is volt: az asszonyok, kik a második vonalban állottak fel, és pedig:

Asszonyok: Miskolezy Barnáné, Meskó Boldizsárné, Vitstock Ernőné, Charitzer őrnagy, Schmidt alezredesné, Major Miklósné, Lausch őrnagy, Veker kapitányné, dr. Konrad Márkné, Kunz Gusztávné, Tóth Jenőné, Kutka Gézáné, Peiser Józsefné, Aulich Henrikné, Latscher Viktorné, Hlatky Endréné, Szokol Józsefné, Moskovics Miksáné, Schmidt Odőnné, Moes Károlyné, Varró Domokosné, özv. Steiner Ernőné, Török Jánosné, Böszörményi Gézáné, Zeiterer Józsefné, Biszterszky Elemérné, Schwartz Ferenczné, Giraud Ottóné, dr. Stettner Jánosné, Kovács Béláné, Cziffra Gerőné, dr. Papp Oszkárné, Batty Endréné, özv. Gyalokay Antalné, Tassy Pálné, Hraniczky Károlyné, dr. Fenyő Arminné, Kolischerné, Vaskó kapitányné, Fogarassi Viktorné, Noszlopy századosné, Incze Lajosné.

A négyes alatt hevesen folyt az ütközet, a legközelebbi distanziákból. Azonban mind a két félben egyenlően megvolt az ütközethez szükséges jókedv és szilárd elhatározás (v. ö. 300. l.), a győzelem reménye mindkét félnél ingadozott. Ekkor *Papp-Kovács* főhadnagy fővezér kiadta a katonabandának a kommandót:

— Ácsi!

Aztán a cigányokhoz szólt:

— Bajonett auf! Sturm! Csárdás!

A két ellenfél szorosán egymás mellé került. Ember-ember mellett harcolt. S akkor vették észre a mieink, hogy az ellenfél hadi jelvényein, a tánczrendeken a mi királyunk arcképe van ezüstből kiverve. Örömmel konstataulta mind a két fél, hogy hiszen mindannyian a magyar király főlesküdt katonái! S egyszerre megkötötték a béke egy még tüze-sebb csárdásban és egy legtüze-sebb, remekül rendezett cotillonban. A négyeseket és a cotillont 80 pár tánczolta.

Visszavonulás és üldözés ez ütközetben nem volt: a harcmezőn becsülettel kitarított mind a két fél. S mivel csatában valakinek vissza kell vonulnia, megkezdte a visszavonulást szomorú arccal, kísérvés ajnátkozó sóha-

ha csalódnai kell szerelmében — tud tűrni, tud szenvedni, — tár újra boldog lenni, de szerelmét a lelkéből kitörölni nem fogja tudni soha . . .

Több évet töltött már Szecsődy távol hazájától s ez idő alatt semmit sem hallott arról az asszonyról. Pedig sokszor ugy szeretne volna tudni, mi van vele, — merre hányja veti sorsa?

Mintegy kíváncsian olvasta a lapokat, hátha talál valami hírt arról az asszonyról. Hiába, — nem hallott róla semmit.

Most is épp az ujonnan érkezett lapokat nézte át, mikor főnökétől a következő sorokat kapta:

— Épp most kaptam értesítést, hogy fővárosunkból szökésnek indult pár erre vette útját. A férfi valami pénztáros, ki több ezer forintot sikkaszván, valami színésznővel megszökött. A személyleírások mellékelve vannak. Legyen szíves a kellő intézkedéseket megtenni, hogy a szökevényeket, — ha tényleg erre vették útjokat, — kézre keríthessük.

Szecsődy azonnal eleget tett a felhívásnak. Kiadta utasításait s aztán egyéb dolga után látott. Par nap mulva már el is felejtette az egész dolgot, — midőn egyik este jelentik neki, hogy a körözött szökevénypárt letartóztatták.

Szecsődy azonnal maga elé vezettette a szökevényeket.

Egy kiélt arcú, ideges férfi volt az egyik, s egy még mindig feltűnő szépségű elég fiatal asszony a másik.

Mikor Szecsődy azt az asszonyt megpillantotta, — érezte, mint tódul a vér a szívéhez.

— Margit, — susogták ajkai, — s nagy hirtelen egy könnyet törölt ki szeméből. De ez csak egy pillanatig tartott, aztán újra a nyugodt, erős lelkű férfi szólalt meg belőle.

Kiküldött mindenkit a teremből, csak azt az asszonyt tartotta vissza. S mikor egyedül maradtak, akkor odament ahhoz az asszonyhoz, odanézett annak a szemébe s úgy beszélt hozzá, valami fájó, keserű hangon.

— Margit, — hát így kell nekünk találkoznunk!

Az asszony elsápadt erre a hangra. Eddig nem ismerte meg azt az embert, — kit nagyon megöregített ez a pár esztendő. De ez a hang egyszerre feltárta előtte egész múltját. Szemei könnyekkel teltek meg, — arcát pirosra festette a szégyen, a megaláztatás pirja.

Szólni akart, de nem jött hang az ajkára. Csak nézte, mereven s kétségbeesve azt a férfit s valami olyasfélét gondolt, hogy ez az ember most egy csapásra összezuza, — tönkreteszi.

Az a férfi meg csak állt ott mozdulatlanul, — mereven bámulva maga elé. Arcza, ajkai idegesen rángatóztak, s egész valójá elárulta, hogy viharos érzelmek tartják fogva a lelkét. Aztán egyszerre megpihent a tekintete annak az asszony arcán. S mikor látta, hogy az az asszony sir, akkor megfogta azt a kis fehér kezét, — a mely egyszer az övé volt, — s úgy beszélt hozzá nyugodt, ércztelen, fáradt hangon.

— Asszonyom, — nagyon fáj nekem e találkozás. Ezt nem hittem vol a soha. — De nem akarok, nincs is időnk a multak felélevenítésére. Én szerettem kegyedet, — talán még most is itt él lelkemben valami abból a régi szerelemből, — valami, a mi nem engedi, hogy önt, Margit, oda dobjam a szégyen, a gyalázat karjaiba. — Én szabad utat engedek kegyeteknek. Nem kérked semmit, menjenek. Csak arra kérem kegyedet, Margit, — hogy kimélje meg nevemet a gyalázattól.

Aztán kinyitotta az ajtót, maga előtt kibocsájtotta azt az asszonyt s a künn várakozó férfinak, — ki az asszony bűntársa volt, — csak annyit mondott.

— Mehetünk uram.

Aztán odaszólt a bámuló hivatalnoknak.

— Tévedtek uram. A hasonlatosság csalódásba ejtette kegyeteket. E hölgy személyes ismerősöm s ezen ur itt — férje.

Ezzel távoztak. S mikor a szabadba értek, — még egyszer kezét nyújtotta annak az

joktól — maga a kedves, vidám, farsangi idő: a tiszti bál a farsang utolsó s egyik legjobb bálja.

Nem üldözte Carnevált senki; ugys tudjuk, visszajön jövőre. Vidáman búcsúztunk hát a hercegtől:

— Jövőre találkozunk Philippinél, azaz a Ker. Csarnokban!

A mit hevesen remél Waldstätten báró két hü magyar fordítója:

Adolár,
és hü társa:
Jankó.

A brigadérosok.

— Karczolatok a hétről. —

Azt hiszik önök, csak Herczeg Ferencz Ocskay brigadérosa lett hősből áruló és árulóból most megint a Vigszinház ünnepelelt hőse?

Tévedni méltóztatik. Ez az emberek közös sorsa.

Nincs az a gonoszlevő, a kiből legalább valamilyen szempontból tekintve, hőst ne lehetne csinálni. Csak egy kicsit adjunk hozzá a valósághoz s egy csipetnyit vegyünk el belőle: kész az ünnepelelt hő.

Ocskaynál is csak ennyit kellett tennie Herczegnek, hogy ne legyen ő az árulás oka, hanem a fejedelem léha környezete. Itt van mindjárt a szájalom: hiszen szegény Ocskay nem tehet róla, ha gaz áruló lett. Belekergették, belekényszerítették. Ki tehet róla? S ennyi postica licentiát a költőtől megtagadni nem szabad.

E szerint Herczeg védőinek teljesen igazuk van.

Másrészt azonban nagy kegyeletsértés Rákóczyt egy kamarilla közepébe helyezni, a melytől ő sem lát, s nem hall. A legnemesebb magyar uralkodó fejedelem Herczegben nem talál hozzá méltó költőre. Egész lelkesedésünket Ocskay brigadéros köti le s hozzá ellentétbe történelmi tudásunkkal. Ezért megérdemelte Herczeg azt a kritikát, melyben történelmi hamis felfogását részestítették.

Vagyis Herczeg támadóinak is igaza van. De nincs igazuk a támadóknak, mikor

asszonyoknak. Az meg nagy hirtelen megcsókolta a feléje nyújtott kezét. S a férfi érezte, hogy egy könnyesepp hullott alá kezére. Ez a könnyesepp elfeledtette vele minden szenvedését. Tudta, érezte, hogy a megbánás — a bocsánatkérés könnyeseppje volt az. És úgy szerette volna odavonni magához azt az asszonyt, hogy előliről kezdje vele az életet.

— Késő, — nagyon késő — mormogta magában. Ennek a könnyeseppnek akkor kellett volna kicsurranni, mikor elváltunk. Akkor . . . akkor . . .

. . . És úgy el tudott gondolkozni azon, hogy mi is lett volna akkor? Nem is vette észre, hogy az az asszony már rég eltávozott mellőle. Csak nagy sokára tért magához.

Még egyszer elbúcsúzott gondolatban attól az asszonytól s aztán lakására tért. Ott aztán, — mikor egyedül volt, újra elővette annak az asszonynek a képét s a mint nézte — újra érezte a kezére hullott könnynek a melegségét. S ez a melegség lassan-lassan beopta magát a szívébe s valami jóleső, des érzés szállta meg a lelkét.

Évek óta most élte az első boldog percet. Becsületes, férfias szívét boldoggá tette az a tudat, — hogy kicsurranni látta annak az asszonynek a szeméből a megbánás, a bocsánatkérés engesztelő könnyeseppjét.

a remek szindarabot, mint olyan is ostromolják, épp úgy mint nincs igazuk a védőknek, mikor a történelmi Ocskayt védelmezik.

Mert így megérjük még, hogy az árulónak szobrot emelnek Herczeg jó barátai (a kiktől mentsen meg az Ur minden nagy embert!)

Ilyen Ocskay brigadéros-féle sorsa volt szegény Milán királynak is.

Mig élt, egyszer dicsőítették, aztánszámították. Egyszer mosolygott rá a szerencse, aztán még a párisi asszonyai is elfordultak tőle. Utóvégre is saját fiának és királyának szava törte meg tett-erejét: az az »igen« szó, mely a szerb királyt egy mérnök özvegyének féjévé tette.

Most, mikor halott, gyönyörű proklamációban méltatja érdemeit Sándor király. Nekünk azonban még fülünkbe cseng Herczeg darabja s nagyon hajlandók vagyunk Sándor király szép stílusgyakorlatát szinpadit diszletnek tekinteni, melyre rá van írva:

— Milán brigadéros, jó éjszakát!

S Herczeg kuruczai helyett szeretnénk mi is kórusban felelni:

— Szerbia, jó éjszakát!

Remélhetőleg Ocskay brigadérost nem-sokára látni fogjuk a színházban. *Somogy!* igazgató ugyan se a társulatában, sem a műsorban rendet, fegyelmet tartani nem tud; de mind a kettőben tud hatni ujdonságokkal. Példa volt az aranyos kedvű Perényi Margit fellépte és a Bölcső bemutatója.

Ez utóbbi egy és más körök egy és más okokból szerették volna ugyan leocskay brigadérozni. Szerencsétlenségre nagyon kilógott a lóláb s az egész város kaczagott azon a kísérlelen, mely a Bölcsőbe Molnár apátot és Zichy Nándor grófot akarta belefektetni.

Milyen jóakarói vannak a néppártnak! Ott is ringatni akarnák őket, ahol sohse sirtak.

A legutóbbi közgyűlésen is akadt egy megsértett nemes Ocskay brigadéros.

Felédhetlen tanárom, Sipos Árpád dr. örökségébe akarták bevalasztani A. urat s ellenjelöltjeként megneveztek B. urat.

B. ur erősen aspirált a helyre s már az is bosszantotta, hogy őt csak A. ellen jelölték, holott megválasztásáról bizonyos volt. Nem is hallotta nagy mérgében a szavazás eredményét:

— A. ur B. ur ellenében 3 szótöbbséggel megválasztott!

Hanem fölállt s nemes páthosszal imígy kezdé:

— T. közgyűlés! Bármennyire meghat az önök megtisztelő bizalma, kénytelen vagyok fájó szívvel kijelenteni, hogy a bizottsági tagságról lemondok, mert ne . . .

A főispán gyöngéden odaszólt:

— B. urat meg sem választották semminek —

B. ur kettévágott szóval és kettévágott büszkeséggel távozott:

— Közgyűlés, jó éjszakát!

Aliquis.

TAJÉKOZTATO.

Február 17. A Biharmegyei Kereskedelmi Ipar- és Terményhitelbank közgyűlése.

Február 17. A Gazdasági- és Iparbank közgyűlése.

Febr. 20. Bizottsági ülés a belényesi kórház ügyében a vármegyeházán d. e. 10 órakor.

Febr. 23. Sebes-Körös-társulat közgyűlése.

Február 24. A nagyvárad takarékpénztár közgyűlése.

Márcz. 10. Bőjtői felolvasás a kath. körben d. e. 11 órakor.

> 17. > > > > > > 11 >

> 24. > > > > > > 11 >

Márcz. 22., 23., 26. és 27. Fősorozás a tüzoltó őrtanyán.

* **Szentségimádás — Farsang három napja.** Pár nap van még s véget érnek a zajos farsang kedvtelése, multságai s kezdetét veszi a magába szállás, a megbánás időszaka. Az ideai farsang elég vig volt, bár korántsem oly féktelen dobzóddással, mint a multban, amikor éppen ennek az elfajult mulatozásnak a korlátozására, az egyház magasztos ünnepet tartott a templomokban, amelyet most is megtart. Nagyváradon a farsang három utolsó napján az Oltárszentséget imádásra teszik ki a *Szent László*-templomban, ahol egész nap buzón imádkoznak a fegfölségesebb Oltárszentség előtt. Ma vasárnap d. e. 9 órakor *Radnay Farkas* prépost kanonok misézik s dr. *Némethy Gyula* theol. tanár szent beszédet mond; — hétfőn *Palotay László* apát kanonok tartja a szent misét s dr. *Vucskics Gyula* plebános egyházi szónoklatot tart; — kedden *Bunyilay Vincze* apát kanonok mondja a szent misét a *Pálffy Béla* főreáliskolai hittanár a szent beszédet. Este 7 órakor mind három napon ünnepélyes litánia mellett helyezik vissza az Oltárszentséget.

* **A Szacsvay-szobor ügye.** Egy éve elmult azon hazafias mozgalom keletkezésének, hogy Nagyvárad első alkotmányos képviselőjének, a vértanu halált szenvedett *Szacsvay Imre*nek emléket méltóképpen megörökítsük. Mivel Nagyvárad város pénztára nem áldozhat e célra nagyobb összeget s az eddig begyűlt alap pedig kevés e célra, dr. *Bulyovszky József* polgármester gyűjtőleveket bocsátott ki a törvényhatósági bizottság tagjaihoz s a vármegye községeihez. A gyűjtővek egy része már visszaérkezett a begyűlt összegekkel. A még kézben levő gyűjtőkhez most a polgárnagy a következő felhívást bocsátotta ki:

A Szacsvay szobor-bizottság 1899. évi október hó 15. napján hazafiúi érületéből kifolyólag aláírási ivatek bocsátott ki oly czélból, hogy a vértanui halált szenvedett *Szacsvay Imre* Nagyvárad első népképviselőjének emléke a város valamelyik alkalmas helyén felállítandó szoborral megörökíttessék.

Miután a kibocsátott aláírási ivatek illetőleg az ezek után begyűlt összeg nagy része hozzám mindezeideg betervezve nem lett, másrésztől miután kívánatos, hogy a tervbe vett emlékszóbor mielőbb felállításék, tisztelettel kérem, hogy a hazafiúi czélra befolyt összeget most már sürgősen beküldeni sziveskedjék.

Nagyvárad, 1901. február hó 4-én

Dr. *Bulyovszky József*,
polgármester.

* **30,000 hold erdőbérlet.** A nagyvárad gör. kath. püspökség óriási kiterjedésű erdőbirtokának egyrésze eddig kihasználatlanul hevert, vagy legalább is nem jövedelmezett akként, amint azt várni lehetett volna. Mint értesültünk, az erdőrengeteg egy tekintélyes része a közel jövőben kihasználás alá kerül. A püspökség jószágigazgatósága és egy dugzagdag belga konzorcium között már régebben folytatott tárgyalások már a befejezéshez jutottak. A társaság a *budorászi* és *petrósi* erdőket veszi bérbe. A 30,000 holdnyi erdő rengeteg terményeinek feldolgozására fűrészmalomokat és egy nagyszabású vegyészeti gyárat építenek. Ezek a gyártelepek áldásosan fognak közrehatni környék szegény lakóinak boldogulására.

* **Egy pénztintézet 10 éves közgyűlése.** A Gazdasági és Iparbank ma, vasárnap délelőtt tartja évi közgyűlését, a mely egyúttal jubiláris diszgyűlés is lesz. A kitűnően vezetett s ma már jó hírű s elismert renomméjú pénztintézet ezelőtt 10 évvel alakult. Azóta egyik kiváló tényezőjévé nőtte ki magát közgazdasági életünknek. Mint halljuk, a jubiláris diszgyűlésen indítványt tesznek egy jólékonyezélu alapítványra, a mely az intézet kiváló igazgatósági tiszteletbeli elnökének: *Széchenyi* Jenő kanonoknak nevét fogja viselni.

* **A vadorzók ellen.** A vadorzás az utóbbi években Biharmegye területén különösen elterjedt, ami nemcsak a vadászati társulatokat és vadászterület tulajdonosait károsította és érzékenyen, hanem a szertelen pusztítással a vadállományban is tetemes károkat okozott. A vadorzás meggátlása czéljából Nagyvárad város akként intézkedett, hogy a nagyváradiazi piacon csak a községi elöljáróság igazolványával lehet vadat értékesíteni, míg az igazolvány nélkül piacra vitt vadakat elkobozzák és a befolyó összeget a városi szegényalapra fordítják. A rendőrkapitányi hivatal átiratban értesítette erről Biharvármegye alispáni hivatalát s kérte ennek a megye területén való kihirdetését. — Ezzel ugyan nem veszik elejét a vadorzásnak, de legalább a váradiazi piacot megmentik a lopott vadaktól.

* **A fertőző betegségek február első felében.** Február hónap első felében az abnormis időjárás igen kedvezőtlen volt a közegészségügyre. A városban legalább minden második ember meg van hűlve, egy részük pedig influenzás, bár ez a betegség nem lépett fel járványszerűen. — A v. főorvos kimutatása szerint a fertőző betegségek csekélyebb számmal fordultak elő, csupán a kanyaró megbetegülések mutatnak nagyobb számot. Február hó 1-től 15-ig Nagyváradon megbetegedett kanyaróban 55, vörhenyben 8, ronsoló toroklobban 4, hasi hagymázban 8, bányahimlőben 4, hökhurutban 1 egyén. A betegségek általában elég enyhe lefolyásuak.

* **A czéczkei hitvesgyilkos.** A mult napokban Czéczkén, *Alparán* Annát meggyilkolva találták ágyába. A csendőrség erélyes nyomozása folytán, már kézre is került a tettes; ki nem más, mint a meggyilkolt férje, *Joaska* Mihály. Nejevel már rég idő óta rossz viszonyban élnek s e hó 8-án éjjel előbb egy bocskorvarró árral, majd egy késsel összezsúrkálta, aztán egy kézi baltával összevagdalta. A tettes tagad, azonban minden körülmény megerősítette, hogy ő követte el a rémes gyilkosságot, miért is a csendőrség letartóztatta. Már át is kísérték a nagyváradiazi kir. ügyészség fogházába.

* **A hadmentességi díjkötelesek bejelentése.** Az 1883. évi XLIV. t.-cz. 14. §-a és a nméltóság m. kir. pénzügyminiszteriumnak 66497—1884 sz. alatt kelt rendelete értelmében az 1901-re megindítandó hadmentességi díjak összeírása és kivetéséhez szükséges bejelentési-ívek benyújtására záros határidőül f. é. február hó 28-ika tűzött ki. Ennél fogva az 1880. XXVII. t.-cz. 13-ik §-a 3-ik pontja értelmében felhivatnak Nagyvárad város összes hadmentességi-díj fizetésre kötelezett egyénei, miszerint a szükséges adatokat a fent kitett záros határidő alatt a nagyváradiazi városi adóhivatal épületében rendelkezésre álló űrlapokon bejelentésük. Azon véd-, illetve díj-köteles, ki ezen bejelentést elmulasztotta s e hivatal által bekívánt adatokat a kitűzött határidőben be nem szolgáltatotta, az a fent idézett törvény 20-ik §-a értelmében a reája kivetett hadmentességi díj 3—6-szoros összegének megfelelő pénzbírsággal, esetleg megfelelő fogsággal fog sújtatni.

* **Uj békekereszt a Szt. László-templomban.** Az érdekes történelmibűvár, *Bunyitay* Vin-

cze apátkanonok bőkezűségéből Szent László ódon egyháza diszes új műtárgyhoz jutott. Ez egy u. n. békekereszt, pacificale, szin-estűstől kevés aranyozással, nemes, tiszta renaissance stílusban, vert domboru munkával. A kereszt hatos karélyu, három karélyban medallionnal. Az egyik a váradiazi káptalan czimere, a másikon Szent Vincze vértanu képe egy Franciaországból hozott kép után, a harmadikon az ajándékozó, a donátor nemesi czimere, mind domboru kivitelben. A másik három karélyt stilizált levéldisz borítja a Magyarországon dívott XVII. századbeli renaissance stílusban. A sima keresztben függő Krisztus-test egész szobor, a kereszt karélyaiban domboru, aranyozott levéldisz. Nagyon szépen sikerültek a kereszt körvonalai valamint a kereszt gombja, nodusa. Az egész mű a budapesti Oberbauer-czéget dicséri.

* **Esküvő.** A nagyváradiazi leányvilág egyik legbájosabb virágát ültették át a Tisza másik partjára. *Szombathy* Katinkának, dr. *Szombathy* István reáltanár szép és nagyműveltségű leányának esküdtött tegnap örök hűséget dr. *Székely* Miklós orvos Szerencséről. Az esketési szertartást *Dencs* János tb. kanonok végezte, a ki magas szárnyalásu, szép beszédet intézett az ifju párhoz. Az esküvőt a háznál kedélyes vacsora követte, melyen a család tagjai s néhány jó barátja vettek részt, kik mind a legjobb kívánságokkal kísérték utjára a boldog párt.

* **A boritaladó megváltása.** Nagyvárad város tanácsának folyó évi 656. szám alatt kelt határozatával a magán fogyasztásra szánt bor után esedékes bor-italadó és városi illetékek általán utján megállapítására határidőül 1901. évi február hó 19. 20 és 21-ik napja tűzött ki. — Felhivom tehát mindazokat, akik a magánfogyasztásra szánt bor után esedékes bor-italadót és városi illetéket 1901. évre egyezségileg megváltani óhajtják, miszerint a tanács által kiküldött bizottság előtt folyó évi február hó 19. 20 és 21-én mindenkor délelőtt 9 órától 12 óráig a városház tanácstermében személyesen vagy megbízottjaik által jelentkezzenek s a megállapított általánosösszeget lefizessék, mivel a később jelentkezők ajánlatai figyelembe vételni nem fognak s ellenőkre a télenkénti adóztatás fog alkalmaztatni. Nagyvárad, 1901. évi február hó 14.-én. *Bordé Ferencz* tanácsnok, a kiküldött bizottság elnöke.

* **Elfogott katonaszökevény.** A nagyváradiazi 7-ik cs. és kir. huszárezrednél szolgált mint közhuszár *B. Gyurián* Pál. Sehogysem izlett neki a gyöngyölet s a napokban búcsút intett a kapufélfának. Nem sokáig élvezhette azonban az arany szabadságot, mert tegnap a Püspök-fürdőben a csendőrök elfogták és be-kísérték a huszárezred 2-ik századához s bizony szegény Gyurián Pálnak nagyon szomorú lesz ezután az élete. A századtól egyenesen a vár-taszobába vitték, honnét ki tudja majd hova fog kerülni.

* **Aranygyűrű rézből.** A mai pénzzük világban mindezzel próbálnak kereskedni, pénzt csinálni. Szántalan formája van a csalásnak, melylyel egyik ember a másikat becsapja, s némelyik egyedül a másik ember hiszékenysége vagy tudatlanságából él, azok becsapásából szerzi meg kenyerét. Ilyen alak volt *Nóth* Adolf faczér fodrászsegéd is, a ki a vároban, de különösen a vasútnál a szegény vidéki népnek olcsó aranygyűrűket árult, a melyek persze rézből voltak. Adott 1—2 frtért egy gyűrűt, a mi neki 10—15 krban volt. Tegnap azonban pórul járt, mert a rendőrség nyomára jött a csalásnak, a vándor ekzerész egész készletét lefoglalta, s ellene az eljárást megindította.

* **Eljegyzés.** *Makovits* Ferencz fiatal tőrekvő iparos eljegyezte *Karsay* Margit kisasz-

* **Halálozás.** Részvétellel vettük a következő gyászjelentést: *Jakabffy* Árpád és neje szül. *Quilla* Matild fájdalomtelt szívvel tudatják felejtethetetlen kis fiokaak *Jakabffy* Tibor községi 4-ik elemi iskola tanulóinak folyó hó 15-én, d. e. 1/2 12 órakor élte 11-ik évében rövid, súlyos szenvedés után történt csendes elhunytát. Megboldogult drága kis halott földi maradványa folyó hó 17-én, d. u. 3 órakor fog Szent János-utca 318. szám alatt levő lakásnál az ev. ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után a várad-olaszi-i sikertben örök nyugalomra tételni. Nagyvárad, 1901. február 15-én. Béke lengjen drága hamvai felett!

* **Uj postahivatal a megyében.** A kereskedelemügyi miniszter, nemrég posta hivatal felállítását rendelte el Monos-Petriben. A postahivatalt a napokban nyitották meg s vezetésével *Lévay* Istvánnét bízták meg.

* **Vesztett eb garázdálkodása.** Kismarja községben a napokban egy vestett eb garázdálkodott s a község ebeinek megtépázásán kívül megmárt egy szegény kis gyermeket: *Szilassy* Lajost. A vestett ebet agyon verték, a hatóság pedig intézkedett a kis gyermek Budapestre szállítása iránt, ahol a Högyes-féle intézetben helyezik el gyógykezelés végett.

* **A hétről.** *Különbség. Pinczér:* Milyen bort méltóztatik parancsolni, negyvenest, vagy hatvanast?

Vendég: Mi különbség van a kettő között?

Pinczér: Husz krajczár.

* *Orfeumban. Ur:* A hasbeszélő nem lép ma föl?

Pinczér: Nem, — beteg, torokgyuladása van.

Ur: A hasában?

* *Piszkos ivóvíz. Háziur:* Mars! Ha nincs piz, igyál viz!

Szegény ember: Annyi pize nincs a tekintetes urnak, hogy én Budapesten vizet igyam.

* *Tanár* (a hallgatókhoz): Ime uraim, ez a dudorodás itt a koponyán azt jelenti, hogy a páciensemben a hitvesi szeretet nagy mértékben ki van fejlődve . . .

Pacziens: Bizony kérem, igaz, maig is siratom szegényt . . .

Tanár: Kit?

Pacziens: A feleségemet. Öt esztendőtt ültem, amiért mérgemben agyon csaptam az áldott jó lelket. (*Kakas Márton*.)

* **Hét halalos ítélet.** A rendező kiewi diákok közül hetet halálra ítélt a katonai hatóság. Az orosz diáksapatnak ez a hét vezére szervezte a zenebonát az egyetem rektora ellen és ez a bünkezdeményezés, ez vitte őket fokrólfokra odáig, hogy végül besoroztatásuk alkalmával, megtagadták a zászlóeszküt. Most a kivégeztetést megelőző stádiumban vannak a fiatalok és az elszántság dacosságával várják azt a rémes pillanatot, mely átmenet lesz rájuk nézve az életből a halálba. Ők, a közvetlenül érdekelt fiatal emberek, szilárd lelkük energiájával néznek a közelgő jövő elé. Ellenben egy öreg ember, aki szintén érdekelve van ebben az ügyben, remegve várja a további fejleményt. Kegyelmi kérvény érkezett a czárhoz. Hét halálraítelt tanítványa érdekében kegyelemért esedezik — a kiewi egyetem rektora, ugyanaz, aki ellen lázongtak és akit megsértettek a diákok. Az ősz tudós nem akarja, hogy az ő békés missziójának, az ő tudományos pályafutásának egyik epizódja hétszeres kivégeztetés legyen.

* **Megelőzött betörés.** *Wagner* és *Luy* főutczai kereskedő czégnél volt alkalmazva *Kovács* Imre budapesti születésű és illetőségű napszámos, ki is tegnap elment *Fülöp* Lajos lakatos üzletébe s nála két kulcsot rendelt meg, hogy azokat gipszminta után készítse el neki, még pedig minél hamarabb. A lakatosnak a kulcsok megrendelése nagyon gyanusnak tetszett s ezért is értesítette a rendőrséget; a honnan *Pataky* fogalmazó elment a lakatos üzletébe és mikor *Kovács* Imre megjelent a kulcsokért, vallatni kezdte az atyafit, hogy minek van neki szüksége a kulcsokra,

ki mondta neki, hogy azokat rendelje meg. Kovács egy darabig himezett-hámozott, míg utóvégre is megmondta, hogy *ő* Wagner és *Luy* czégnél volt alkalmazva s mivel azok nem fizették ki, hát szándékában volt ezekkel a kulcsokkal az üzletbe behatolni s magának kárpótlást szerezni. A kulcsokat mindjárt meg is próbálták s azok egyike a boltnak, másika pedig a pinczének a zárjába illett. Kovács Imrét természetesen letartóztatták s a rendőrségre beszállították.

* **Anarchisták a krusedoli temetésén.** Ujvidékről a következő távirat érkezett: *Csernyei* Sándor tizenkét éves tanuló rendőrségünket anarchisták nyomára vezette. Egyik mellékutczában néhány ember dinamittoltényeket vizsgálattott, amelyeket Krusedolba, Milán királyi temetésére szántak. Az egyik ember ezt mondta:

— Jó lesz a hercegeknek és a nagy uraknak, ez való nekik!

Vizsgálgatás közben egy szivarformájú töltevény nagy robajjal szétpattant. A fiu mindezt látta és hallotta és előadása alapján megindult a hajsza az anarchisták után. — A rendőrség Karlóczára is küldött értesítést. — A felfedezés Ujvidéken nagy izgatottságot kelt.

* **Hódmezővásárhely népsége.** Hódmezővásárhelyen befejezték a népszámlálás munkálatait. Eredménye az, hogy Hódmezővásárhely város lakosainak száma 62.257, s így a város népsége dolgában az ötödik helyet foglalja el az ország városai közt. A város lakosai kizárólag magyar ajkúaknak vallották magukat, csak két nevelőnő mondotta magát német anyanyelvűnek.

* **II. Rákóczi hamvai.** Másfél száz év óta áhítozik már a nemzet arra, hogy II. Rákóczi Ferencz, szabadságharcvezető és ragyogó, nagy alakjának hamvait hazahozzák az idegenből, hadd pihenjen legméltóbb helyén, abban a földben, melynek szabadságáért küzdött, melyért mindenét föláldozta. Többször indult már meg mozgalom e hazafias cél érdekében. de sajnos, eddig sikertelenül. A nagy fejedelem hamvait, mint tudjuk, Galatában őrzik a francia lazaristák. Egy magyar szerzetes, Kajdy Péter, ki évekig lakott Galatában, maga is sokat buzgókodott, hogy a drága hamvak hazakerüljenek. Mi sem állná útját e nemzeti kötelesség teljesítésének; nehézséget eddig csak az a kérdés okozott mindig, hogy hol helyezik el idehaza II. Rákóczi hamvait? Most megújul a remény, hogy a régi terv sikerülni fog végre, Budapesten nemsokára templomot építenek a lazarista-atyák, már telke is van az új templomnak s építési költségeire több gyűjtő összeget szűkező koronánál. Ha a szükséges összeg együtt lesz, azonnal megkezdhetik az építkezést. A *Magyar Allam* most azt az indítványt teszi, hogy a Rákóczi hamvainak hazaszállítására több alkalommal rendezett gyűjtés eredményét is hozzá kellene csatolni a budapesti lazarista-templom alapjaihoz, hogy mentől hamarabb megvalósuljon a terv. A francia lazaristák budapesti templomuk számára valószínűleg készséggel engednék át nagy tiszteletben álló nemzeti ereklyénket, melynek itt a méltó helye Magyarországon.

* **A »rémhülés«.** Egy kolozsvári laptársunk azt akarja, hogy így nevezzük ezentul az influenzát. Ez az új szó szónak nem valami zengzetes, majd meglátjuk, hogyan él meg. Mindenesetre azonban aktuális, akár idegen szóval, akár magyarul mondjuk ki ezt a most — fájdalom — igen divatos nyavalyát. Orvosság eddig nem nagyon volt rá, most, olvasunk először arról, hogy valaki megpróbálta egy csapásra alaposan kikurálni ezt a kellemetlen betegséget. A *Lancet* című angol orvosi szaklap ajánlja ezt az új orvosságot. A neve *Alstonia constricta*, vagy magyarul: ausztráliai keserűfahéj, vagy még magyarabban: rostfahéj. Ez a növény Ausztráliában terem, családi körülményeit tekintve a kutyatejfélekhez tartozik, ami rokonságnak igazán nem előkelő. A növényben az alstonin nevű vegyi anyag az, amivel az orvosok az influenzát gyógyítják. Az alstonin

viszont ismét két igen előkelő tulajdonsággal rendelkezik. Az egyik az, hogy igen drága, grammja két forintba kerül. Másik tulajdonsága az, hogy utálatosan keserű. Hatása főleg abban nyilvánul, hogy a bőrnek és a veséknek működését nagyban elősegíti. Az angol orvosok, akik eddig kísérleteztek vele, sokat várnak az új orvosságtól. Hogy mi, szenvedő emberiség, mennyit várunk tőle, azt talán mondani se kell. Európának manapság nincs elterjedtebb nyavalyája, mint ez. Rosszabb van, de népszerűbb nincs. Olyannyira népszerű, hogy az ember bármikor hajlandó bármely náthát, főfájást, sőt még egy kis kedvetlenséget is influenzának nevezni. A legnépszerűbb betegség, amelylyel szemben mindenki hipochonder. És az influenza már elérte ezt a népszerűségi fokot . . .

IRODALOM.

Tompa Kálmán verseskötve. Miután »Mezei tájon« című verskötetemet február hó 25-ére teljesen készen lesz, mély tisztelettel felkérem újból verskötetemet előfizető s gyűjtő barátait, hogy sziveskedjenek az előfizetési összegeket czímemre mielőbb beküldeni. Verskötetemet előfizetési ára 2 korona, bolti ára: 2 kor. 40 fillér. Tompa Kálmán, a kolozsvári Nemzeti Színház tagja.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Vasárnap:) d. u. Szép Heléna.
) este Orfeusz a pokolban.

Hétfő: Névtelen levelek.

Kedd: A notredamei toronyőr.

Szerda: Bibliás asszony.

Csütörtök: Trilby.

Péntek: A Gésák.

Szombat: A Gésák.

Vasárnap:) d. u. Orfeusz a pokolban.

) este: A csárda virága (elősz.)

Angol művész — felemelt helyekkel.

A nagy hírű angol művészt, Miss Mary *Hallon* Budapest közönsége s a vidékről azok, akik időnkint látogatják a budapesti színházakat, már jól ismerik. A közönség egy részének tetszik, de vannak sokan akik, »fél Európa« itélete daczára sem tartják valami tüneményszerű csillagnak a művészt egén. — Mimoszját a Gésákban, azonban utólréhetetlenek mondják.

Ez az angol színész most járja be a magyar vidéki színházakat. *Somogyi* Károly színigazgató nem akarta, hogy az a vád érje, miszerint amikor a vidéknek alkalma van megösmerni Miss Mary *Hallon* nem gondoskodik arról, hogy ez az alkalom a nagyváradi közönségnek is megadassék. Két estén akarja vendégszerepeltetni az angol miszt a Sziliget-Színházban, de természetesen csak az esetben teheti meg, ha az ezzel járó rendkívüli nagy kiadásokra fedezetet talál.

Ezért fordult a nagyváradi színbizottsághoz azon kérelemmel, hogy arra a két estére, amikor az angol színész fellép, általános bérletszűnetet és a helyáraknak 25%-al leendő felemelését engedélyezze.

A szűneti bizottság tegnap délután foglalkozott a kérelemmel s azt teljesítette.

Az ülés folyása a következő volt:

Jelen voltak: dr. *Hoványi* Géza elnök, dr. *Várady* Zsigmond, dr. *Dési* Géza, *Beczky*, *Lajos*, *Rimler* Károly főjegyző, dr. *Kornstein* *Lajos*.

Dr. *Hoványi* Géza elnök előterjesztette, hogy *Somogyi* Károly színigazgató kéri, miszerint Miss *Mary Hallon* vendégszereplése alkalmából két estére általános bérletszűnetet és 25 százalék helyár felemelést engedélyezzen s e két estéért a bérloknak májusban kárpótlást nyújt.

Az elnök sérelmet ebből nem lát a közönségre, de a bérlok eljogát biztosítani kell.

Dr. *Dési* Géza felveti, hogy a bérlokkal szemben jogilag lehetséges-e az általános bérletszűnet. Minden előadásra joga van az idénybérloknak, csupán a jótékonyczelu előadásokat lehet általános bérletszűnetben tartani.

Dr. *Várady* Zsigmond szerint joga van a szűneti bizottságnak általános bérletszűnetet engedélyezni. A színigazgatóval kötött szerződésben ki is van kötve a szűneti bizottság ezen joga.

Somogyi Károly meghajlik a szűneti bizottság döntése előtt. Határozzanak tetszés szerint. Két általános bérletszűnetes napot kér s ezt májusban pótolni fogja.

Dr. *Várady* Zsigmond azt indítványozza, hogy ne általános bérletszűnetet adjanak, de bizonyos összeget felülfizessenek az idénybérloknak.

Dr. *Hoványi* Géza nem tartja kivihetőnek, hanem az általános bérletszűnet engedélyezésének egyenes kimondását kéri, mert csak így lehet elkerülni az összeütközéseket.

A bizottság egyhangulag megadta az engedélyt két előadásnak általános bérletszűnetben tartására s a helyáraknak e két estén 25%-kal való felemelésére.

Endre és Johanna.

Rendkívül csekély számú közönség nézte végig a tegnapi darabot.

Történeti színmű — *Rákosi* Jenő írta — *Paulay* játszott és mégis üres ház! . . . a miss *Hallon*-láz kezdi fejlődését!

A kis számú néző publikumnak pedig alkalma nyílt az egész drámai ensemblé fölött ítélkezni. A czimszerepeket *P. Adorján* *Berta* és *Deési* *Alfréd* játszották.

P. Adorján Bertáról csak a szokott dicséret hangján emlékezhetünk meg. Eszköze az elementaris erő; és nemcsak hatalmas, de törékeny és szenvedő is. Nem ő maga, hanem az asszony, kit a szerep megkiván. Szóval tökéletes!

Deési *Alfréd* egyik legszorgalmasabb színészünk. A mit meg lehet tanulni, azt ő körülbelül elsajátítja. Hogy azonban a művészetnek nem az a becses része, a mit meglehet tanulni, arról *Deési* sem tehet . . . mi sem. Hiányzott belőle a szerep lelke: a helyzetet átértő mozdulat Szóval, tehetséges kezdő!

A többi szereplőknek nem volt módjában valami kiválót nyújtani. Általában véve bizonyos kedvetlenség űlte meg a kedélyeket és ez volt az oka a darab vontatott menetének is. Az a bizonyos összhang sehogysem képes méltóan helyet foglalni a színpadon.

Említést érdemel *Peterdy* Sándor, egy hű maszkjáért, mint érthetővé tett alakításáért, melyet a szívről látott el a magából. De ez az igyekezete mintha a rendezésén bosszulta volna meg magát.

Könyves kedvetlen mozdulatait *Szarvasi* igyekezeti temperamentumos játékával ellensúlyozni.

Id. Sággy alakítása feltűnően jól sikerült . . . a részletekig erőteljesen dolgozta ki. És csodálatosan! *Batisfalvy* *Gizella* is iparkodott művészi nővére nyomába lépni. Jó volt még *Rákossy* *Gáspár*.

A diszletek fényesek, a kiállítás pazar.

Toalettek tekintetében a vendégművészek nagy feltűnést keltett.

A rendkívül hosszú szünetek — az előadásnak 10 óra után volt vége — nem a legjobb benyomást tették.

A legközelebbi bemutatók E hónap folyamán két nagyszerűnek ígérkező bemutató lesz színházunkban. Herczegh Ferenc *Eladott című* vígjátékát és Pintér Imre *Pezsögő című* nyert bohózatát mutatják be. Mindkét darabot kiváló goaddal folynak a színpadi próbák.

A heti műsor. A Szigligeti-színház jövő heti játékközpontja igen érdekes esteket ígér a közönségnek. Különös érdekességük van ama darabok felújításának, melyek az országban mindenütt nagy sikerrel jártak néhány évvel ezelőt. Csütörtökön a színházak egykori szenzációját: a *Trübyl* elevenítik föl, czimszerepében Pintérné Szép Olgával, ki a kis modell predálásával aratta Nagyváradon legszebb sikerét s a hosszú betegség után hétfőn lép föl először. Svengálit Balla Kálmán játssza, ki ritka ambícióval készült e szerepre, mely már nevezetes sikereket termelt neki. Pénteken a nemrég mult idők másik híres clogja: *A Gésák* következik a soron, Sidney Johnes híres japán operettjét újítják fel. Az igazgató a Magyar Színház díszleteinek mintájára teljesen új gyönyörű dekorációkat és jelmezeket készített a darabhoz Budapesten. A *Gésák* teljes szereposztásában kerül a közönség elé. Pénteken és szombaton adják az operettet. Mindkét mindkét estén Balláné Csik Irén játssza, a kínai lányt Lányi Edit és Vuncsit Nyáray, akik e szerephez oly bájos sikerek emlékei fűződnek. Rolly-Pollit azonban pénteken Örléy Flóra, szombaton Forrai Ferike fogja játszani. A műsoron ezenkívül egy premier is szerepel. Vasárnap este mutatják be Lukács Sándor gyönyörű népszínművet, a *Csárda virágát*, melynek a fővárosban nagy sikere volt.

Szép Meluzina. Csepreghynek egy fantasztikus, csodásan látványos és mozgalmas díndíjára viseli ezt a címet. *Somogyi* igazgató valószínűleg meglepetésnek tartogatja a *Szép Meluzina* színrehozását. Káprázatos fényekkel, a színpadi technika minden eszközével, teljesen új díszletekkel fogják előadni a közönség előtt ezt az énekkel, táncszal, bohósággal teli, szépséges darabot. A színház festőit hetek óta állandóan foglalkoztatja a látványosság pazar díszleteinek készítése. Most már a munka a befejezés stádiumába jutott, s így nemsokára előadásra tűzik a darabot.

A színház farsangja. Kedden a farsang utolsó napján egy hajdan híres színmű, a *Notredamei toronyőr* (Quasimodo) kerül előadásra. A darabot aktualitásánál fogva a műsorra az igazgatóság. A toronyőr érdekes története ugyanis farsang utolsó napján játszódik le. Az igazgató szép díszleteket készített a darabhoz.

MULATSAG.

FARSANGI NAPTÁR.

febr. 17. Tűzoltó bál a Sasban.

Kath. legényegylet táncestélye.

A nagyváradai kath. legényegylet annyiszor rendezett már tagjainak, azok családjai és barátainak kellemes, élvezetes szórakozásokat, de igazi nagyobb szabású mulatságát, a táncestélyt csak a múlt év szeptember 1-én rendezte.

A Sas tágas terme egészen megtelt, hogy az első négyest két coloneban is állig tudták elhelyezni.

Mikor a bálanya: Kernáts Janosné urnő

bevonat a temetőbe...
Ingyen...
Az első négyest...
Az első négyest...
Az első négyest...

Az első négyest...
Az első négyest...
Az első négyest...

Az első négyest...
Az első négyest...
Az első négyest...

Az első négyest...
Az első négyest...
Az első négyest...

Az első négyest...
Az első négyest...
Az első négyest...

Az első négyest...
Az első négyest...
Az első négyest...

Az első négyest...
Az első négyest...
Az első négyest...

Az első négyest...
Az első négyest...
Az első négyest...

Az első négyest...
Az első négyest...
Az első négyest...

Az első négyest...
Az első négyest...
Az első négyest...

Az első négyest...
Az első négyest...
Az első négyest...

Az első négyest...
Az első négyest...
Az első négyest...

Az első négyest...
Az első négyest...
Az első négyest...

Az első négyest...
Az első négyest...
Az első négyest...

Az első négyest...
Az első négyest...
Az első négyest...

Az első négyest...
Az első négyest...
Az első négyest...

Az első négyest...
Az első négyest...
Az első négyest...

Az első négyest...
Az első négyest...
Az első négyest...

Az első négyest...
Az első négyest...
Az első négyest...

Az első négyest...
Az első négyest...
Az első négyest...

Az első négyest...
Az első négyest...
Az első négyest...

Az első négyest...
Az első négyest...
Az első négyest...

Az első négyest...
Az első négyest...
Az első négyest...

Az első négyest...
Az első négyest...
Az első négyest...

Belgrád febr. 16. (Saját tud. táv.)
Milán király temetése napján a szerb határon senki sem éreztetek át.

Sándor király elakart menni apja temetésére, de *Draga* királyné visszatartotta.

Minisztertanácsot hívtak össze, hogy a király elmenjen-e atyja temetésére. A tanácskozás folyamán hír szerint a miniszterek összeváltak.

Beszélik azt is, hogy a kormány, legközelebb beadja lemondását s az új minisztereinek *Pausanovits* lesz, a ki most *sikkasztás miatt le van cserkve*.

A rendőrség az összes liberális lapokat elkobozta.

Krivány elítélve.

Arad, febr. 16. (Saját tud. táv.)
Aradról telegrafálja tudósítók, hogy a törvényszék ma mondott ítéletet a félmillió sikkasztás ügyében. Krivány Jánost a törvényszék sikkasztásért kilencz évi fegyházra ítélte.

A büntetésbe a vizsgálati fogság által kitöltött két évet behudták s így Krivány büntetése még 7 évre terjed. Krivány az ítéletet közömbösen fogadta és az ellenfelebbézt jelentett be.

A budapesti munkástüntetés.

Budapest, febr. 16. (Saj. tud. táv.)
A budapesti kávéosok, akik a zavarosság alkalmával jelentékeny károkat szenvedtek, most mozgalmat indítottak az iránt, hogy *kárukat a rendőrség fizesse meg*. Ezt azzal indokolják, hogy a rendőrség engedte meg a tüntetők sétáját.

Budapest, febr. 16. (Saj. tud. táv.)
A letartóztatott tüntetők közül *tizenötöt* ma átkísértek az ügyészséghez, a hol hatóság elleni erőszak miatt indítják meg ellenük az eljárást.

Az osztrák Reichsrath.

Bécs, febr. 16. (Saját tud. távirata.)
Dr. Paczak, a cseh klub elnöke és dr. Kaizl ma délelőlt Wetter képviselőházi elnökkel tanácskoztak a nem német nyelvű interpelláció tárgyában. A Slavische Correspondenz szerint a kérdés a megoldás útjára jutott.

A spanyol forrongás.

Páris, február 16. (Saját tud. távirata.)
A Havas-ügynökségnek azt jelentik Lisszabonból, hogy a spanyol hatóságok olyan szigorúan gyakorolják a cenzurát, hogy a külföldi lapok ottani tudósítói kénytelenek a táviratot valamely francia vagy portugál határszéli helységben földadni. Ennek következtében több-kevésbé tulzott hírek kerültek forgalomba, nagyon komoly természetűek azonban a tüntetések nem voltak. Néha községben mégis előfordultak igen sajnálatos események és a lakosság között meglehetősen nagy az izgatottság.

TAVIRATOK

Milán király temetése.

Karlócza, február 16. (Saj. tud. táv.)
A város gyászbaborulva várta Milán király koporsóját. Az ablakokban gyertya égett, a vasut előtt gyászkapu állott az elhunyt király arcképével. A Perronon varakozó előkelőségek között ott volt: *Héderváry* Erneszt, horvát-bán, *Dorkellheim* zágrábi hadtestparancsnok és *Zichy* Jenő gróf. A Perronon kívül nagyszámú sokaság varakozott a vonatra.

Poniban 12 órakor robogott be a vonat, mely az elhunyt király koporsóját hozta. A koporsó letétele után a gyászszertartás kezdődött, melyet Sevicz püspök végzett fényes segédlettel. Azután kocsira tették a koporsót, hogy a király tetemeit a krusedoli zárda kriptájába vigyék. Az út viszonylagos volt. Me-

67. sz.

valódi
3 anya-
őgyag-
fedél-
tróleum,

Madrid, február 16. (A Fabra-ügynökség jelentése.) A Herald Weyler tábornoknak egy proklamációját közli, a melyben azt mondja, hogy minden lehető elkövetett annak az elhárítására, hogy a polgári hatóság reá ruhazza az államhatalmat, de minthogy a hadi jogot proklamálták, kötelessége a politikától függetlenül a rend fentartásáról gondoskodnia. — A Dia című lap megjelenését betiltotta a hatóság. Most Madridban és a tartományokban is nyugalom van. Granadában tegnap a tüntetések alkalmával két embert megöltek és többeket megsebesítettek.

A délafrikai háború

Colesberg, febr. 16. (Saját tud. táv.) A búrok e hó 9-én Zandriftnél átkeltek az Orenje folyón és nagy terjedelmű hadállást foglaltak el Philipstown irányában. Szerdán 200 főnyi gyarmati katonaság érintkezésbe jutott 1500 búrral és jól tartotta magát, míg Plumer ezredes ausztráliai csapatai segítségére nem jöttek. Az ellenség, a melyet eleinte lassan visszaszorítottak, most teljes visszavonulásban van kelet felé. Plumer üldözi.

Port-Elisabeth, febr. 16. (Saját tud. táv.) Egy magánlevél szerint a búrok Edenburgnál fölrobbantottak négy vasuti vonatot. Az utolsó támadásnál egy angol páncélos vonat rájuk lövöldözött, úgy hogy 12 halottat és sebesület hagytak a csatatéren.

Standerton, febr. 16. A búrok a Val folyó és Greilingstad között levegőbe röptettek egy munkásvonatot. Az utána jövő páncélos vonat a búrokra lőtt, kik közül kettő elesett.

Craddock, febr. 16. (Saját tud. táv.) Tegnap innen 10 mértföldnyire 50 búr elfogott 70 lovat, a mely az angol csapatok számára volt rendelve.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 125.

Idénybérlet 123 sz.

Nagyváradon, vasárnap, 1901. febr. 17-én

délután 3 órakor, fél helyárral

S Z É P H E L É N A.

Operette.

Este 7 órakor, rendes helyárral

Orfeusz a pokolban.

Operette.

S Z E M É L Y E K :

Orpheus, zenetanár	— — —	Perényi József
Euridike	— — —	Órlei Flóra
Ariszteus	— — —	Pintér Imre
Jupiter	— — —	Nyáray Antal
Juno	— — —	Erdei Berta
Cupidó	— — —	Szohner Olga

HELYÁRAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr. Támlaszék 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. oldalsó 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., diák és katonajegy 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Holnap hétfőn, február 18-án

Névtelen levelek.

Vigjáték.

REGÉNY-CSARNOK.

S i b i l l a.

Irta: Adalbert Károly.

Németből fordította: Lubinszky Anna.

30.

A következő télen nagyszerű utazásokat akart tenni. Elmondá mily pompás lenne ha Sibilla elkísérné a nagy városokban kitűnő zenét hallana, az operákat, melyek dallamát tudja, megismerné. De ami legjobban vonzta, lefesté, hogy majd nagy művészeknél fogja zenei ismereteit folytatni.

Szegény Sibilla! Élesen eltűnt jelenlegi életétől, de naponta nagyobb erővel vett rajta a vágy. Minden más gondolata háttérbe szorult. Jelenleg csak zavartalan folytatását óhajtja e boldogító, részegítő érintkezéseknek. Ha szívét Joachim foglalta is el, képzeletében nem volt számára hely.

— Joachim jön! Nemsokára itt lesz! mondá Gertrud és anyja egy nap örömmel, midőn mélyen elmélázva a vendéglőből hazatért, eltelve a gondolattal, hogy a grófnéval a művészet honába utazni, tündér országba való-e vagy kivihető.

Unica komolyan foglalkozott ezen gondolattal. Természetesen nem tudta, hogy Sibilla menyasszony; de mivel az esküvő még távol feküdt, nem szolgált akadályul.

A hallott hír felébresztette az álmodozót.

— Joachim? Nem sokára? szól ijedten. Természetesen ijedségét az öröm kifejezésének tartották; másképp hogy is lehetett volna? Egy hosszú, kínos harez után, mely szívét összeszorítá, idegeit felrázta, azt hitte örömmel néz Joachim jövetele elé.

Hősiesen elűzött minden más gondolatot, érzelmét, s folyton így szólt magában.

— Jön Joachim!

TIZEDIK FEJEZET.

Mivel Joachim a levél írása után azonnal utra kelt s a szél kedvező volt, minden nap sötét órában várhatták.

Sibilla nem távozhatott hazulról, mert megérkezését nem akarta elmulasztani.

Másnap este a leányok a partra mentek egy északról jövő hajót várva. Sibilla éles szeme fehér pontot vett észre, mely mindég nőtt és a part felé tartott.

Nem sokára fehér zászló lobogott, a fedélzeten alakok tűntek fel. Közelgett. Sibilla egészen a kiemelkedő kövekre sietett, hogy barátját üdvözölje.

Most kikötött a hajó, mialatt az öregebb, durva tengerész a vitorlákat bevonta, a fiatalabb a köre ugrott s örömtől sugárzó szemmel a várakozót karjába zárta.

— Ne lökj le Joachim! Szűk a tér s itt áll Gertrud is ki várja az üdvözlést.

— Sitt van a fő személy, a nagybácsi, szól Joachim gyorsan feléje fordulva: Bocsáss meg, hogy elfoglaltuk a helyet. Lásd menyasszonyom Sibilla s testvérem Gertrud.

Pirulva, zavartan tekintettek a leányok a váratlan vendégre. Idegen volt előttük, külseje féltelmet keltő. Hasonlított nővérehez, de mint férfi nagyobb, erősebb. Az ő csinos vonásai nála élesek, markirozottak voltak, szép piros arcája sötét barna színre változott, melyhez a kiülő világos szürke szemek szinte ijesztően elütöttek.

Széles arcza, fehér hajtól körül lengve, ezer ránczba szedve, az első pillánatra visszatartó benyomást szült.

Sibilla gondolá: Mily borzasztó szörnyeteg. Vissza húzódott a második köre, míg Gertrud, kibén rokon érzélem ébredt, üdvözölte, mindkét kezét feléje nyujtva.

Az öreg éles megfigyelő volt. Semmi sem kerülte el figyelmét.

— Jó napot lányok! Induljatok, szaladjatok! Te kicsi, fordult Gertrudhoz mutasd az utat.

Ezen helyes rendeletre a leányok a kövekről átugrottak a szárazföldre. A férfiak követtek.

A bácsi Gertrudot megcsókolta, karját

magáéba tette, előre sietett nem törődve a hátra maradt párral.

(Folyt. köv.)

KOZGAZDASAG.

A borhamisításról. Amióta csak bor terem a szőlőhegyeken, azóta hamisítják is bort. Már a görögök és a rómaiak is panaszkodtak a nagymérvű borhamisítás ellen. Nagy Károly törvényeket is léptetett életbe annak megszüntetésére. A tizennegyedik században nagy mértékben üzhették a borhamisítást, mert nemcsak Német-, hanem Angol- és Franciaországban, valamint Hollandiában is mindenképpen iparkodtak azt korlátozni. 1427-ben Kölnben két borkereskedőt pellengérré állítottak, megbélyegezték és megvesszőztek, mert a bor színét és ízét meghamisították. A mérges ólom-czukrot a kénköveget már azelőtt is használták. A savanyu bornak ólomczukorral való megédesítése már századok előtt is számos halálesetnek volt az okozója, minek következtében igen sok helyen megtiltották a bor elárúsítását. 1705-ben egy eszlingeni kereskedőt elrettentő példa okáért, lefejeztek, mert meghamisított borai számos ember halálát okozták. Manapság erősen folyik a műborgyártás és vannak gyárak, amelyeknek pinczéiben 14—16000 tizektoliteres hordókban áll készen a műbor eladás végett. Ez a tulhajtott műborgyártás, magától érthetően, igen nagy akadálya az igazi bor elárúsításának, mert a legtöbb esetben olcsóbban adják, úgy hogy már közmondásossá is lett a nép között, amikor látja, hogy egy új borpinczét építenek, ez a mondás: Már megint egy új szőlőhegy emelkedik.

Hogyan kell a szőlőt trágyázni?

Köztudomásu, hogy a szőlő ép úgy megkívánja a tápanyagok visszapótlását, mint bármely szántóföldi növény, s az is köztudomásu, hogy jó termést a szőlőből is csak akkor nyerhetünk, ha van a szőlőnek miből táplálkozni. Ennek daczára sajnosan tapasztalhatjuk, hogy a szőlő trágyázásával szőlősgazdánk nem sokat törődnek, vagy ha törődnek is, azt nem úgy eszközlik, mint a hogy kellene. Nem véltünk tehát felesleges munkát teljesíteni akkor, midőn alábbiakban a szőlő trágyázását lapunk szűk keretéhez mérten ismerteljük.

A szőlőnek legjobb trágyája az istállótrágya, mert ez azon anyag a melylyel nemcsak mindazon táplálékot adjuk meg, a mit a szőlő igényel, hanem egyuttal azt is, a melylyel a talaj tulajdonságát nevezetesen szerkezetét, légjárhatóságát, vízfoghatóságát s. b. javítjuk. De nem minden istállótrágya egyaránt alkalmas a most jelzett kívánalmak betöltésére. Függetlenül az istállótrágya értéke attól, hogy minő takarmányozásban részesüljük állatjainkat, minő az az álom, a melyet az istállóban felhasználunk, s minő kezelésben részesül a trágya a telepen. E kérdések fejtegetésébe ezuttal nem bocsátkozunk bele, hanem csakis a trágyázás keresztülvitelének miükénjét közöljük.

Ha új szőlő létesítéséről van szó, s a beültetendő talaj szegény, tanácsos leendő már forgatáskor trágyázni, hogy ezáltal a föld a trágyával lehetőleg gondosan összekevertessék. Kat. holdanként ilyen esetben 200—400q. vagyis 20—40 szekér trágyát használunk fel és pedig humuszszegény, kötöttebb talajon friss állapotban, házi állatjaink trágyájának keverékét, humuszdus talajra pedig érettebb állapotban. A mennyiben szarvasmarha-trágya rendelkezésünkre nem állana, hanem csakis a levelesebb természetű ló és juhtrágya, úgy ezeket, mivel tulbuja növekedést idéznek elő, czélszerűbb csekélyebb mennyiségben, s lehetőleg foszfortartalmu műtrágyák hozzáadásával használni.

Már meglévő, de fiatal s még nem termő ültetvények trágyázása a kiültetést követő harmadik év tavaszán kezdődik és pedig akként, hogy a tőke körül attól 25—30 cm. távolságban, ugyanilyen széles gyűrűalaku s mintegy egy láb mélységű árkot ásunk, s abba tőkénként 2—3 kg. trágyát szórva bele, azt beföldeljük. Az alkalmazandó trágya mennyiségét ahhoz szabjuk, hogy hány esztendőként akar-

jük a trágyázást ismételni; pl. ha minden nyedek évben, akkor számítottunk 150—200 métermázsát; — de befolyást gyakorol az alkalmazandó trágya mennyiségére az is, hogy mennyiségre, vagy minőségre dolgozunk-e? utóbbi esetben kevesebbet kell használni.

Idősebb s már teljes termőerdőben levő ültetvényeknél a trágyát a föld területén tergetjük el egyenletesen, úgy azonban, hogy a tőkék körül, mintegy 20 cm. átmérőben, trágya ne kerüljön. Időpontul legalkalmasabb erre a nyitás megkezdése előtti idő, a midőn is az eltergetett trágyára reányitunk s így a trágyát jól elföldelhetjük.

Reich Jenő és Társa

Tőzsdé jelentése.

— A »Tiszántúl« eredeti távirata. —

Értéktőzsdé.

Budapest, február 16.

Osztrák hitel	—	—	—	—	672 25
Magyar hitel	—	—	—	—	682 50
Allamvasut	—	—	—	—	672 40
Rimamurányi	—	—	—	—	475 50
Magyar jelzálog	—	—	—	—	437.—
Salgótarjáni	—	—	—	—	—
Wagon-kölcsön	—	—	—	—	—

Határidők.

Budapest, február 16.

Buza októberre	—	—	—	—	772
Buza áprilisra	—	—	—	—	754
Tenészi	—	—	—	—	540
Rozs ápr.	—	—	—	—	736
Zab ápr.	—	—	—	—	631
Káposzta, repczi, aug.	—	—	—	—	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. február 16-án.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	—	118 25
Magyar koronajárdék	—	—	—	—	93 50
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	—	—	—	—	119 —
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—	—	—	—	100 50
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	121 50
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	—	—	—	—	92 75
Italmérségi jog megváltási kötvény	—	—	—	—	99 30
Horvát-szlavónföldterhermentesítési kötvény	—	—	—	—	93 50
Magyar nyeresemény-sorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	167 —
Tiszaszabályozás sorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	141 50
Osztrák járadék papírban	—	—	—	—	98 25
Osztrák járadék ezüstben	—	—	—	—	98 10
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	—	118 —
Osztrák korona járadék	—	—	—	—	98 25
Osztrák államsorsjegyek	—	—	—	—	187 75
Osztrák magyar bank részvény	—	—	—	—	16 85
Magyar hitelbankrészvény	—	—	—	—	682 50
Osztrák hitelintézet részvény	—	—	—	—	671 50
Parisi vista	—	—	—	—	95 45
20 frankos arany (Napoleon d'or)	—	—	—	—	19 11
Németbirodalmi márka	—	—	—	—	117 40
London vista	—	—	—	—	240 60
20 márkás arany	—	—	—	—	28 50

Dr. VUCSKICS GYULA.

A Polgári takaré- és segély-szövetkezet

folyó év elején nyitotta meg

VI-ik évtársulatát,

melybe résztveenni óhajtok

folyó év április 1-ig mulasztási illeték nélkül vétetnek föl.

Az évtársulat 3 évi időtartamra szól. Mindenki tetszés szerint jegyezhet üzletrészeket. Egy üzletrészre h-tenként 20 fillér fizetendő. A befizetések h-tenként kétszer, u. m.

hétfőn d. u. . . 3—5 óráig
csütörtökön d. u. 3—5

teljesíthetők.

Tagjainak adott kölcsönök után 6%-os kamatot szed.

A most felszámolt 3-ik évtársulatnál minden 20 filléres üzletrész után 2. kor. 56. fill. osztalék lett kifizetve.

A szövetkezetnek ez idő szerint több mint 2300 tagja van 45000-en felüli üzletrésszel.

Jelentkezők mindennap felvétetnek a szövetkezet üzlethelyiségében (Kossuth Lajos-utca 4-ik szám.)

Meghívás

a Nagyváradi Takarékpénztár részvénytársaság

54-ik rendes közgyűlésére,

mely **1901. évi február hó 24-ik napján d. e. 10 órakor** saját üzlethelyiségében fog megtartatni.

Tárgya:

1. Az igazgatóság jelentése az 1900. üzletév eredményéről.

2. A felügyelő-bizottság jelentése az 1900 évi zárszámadás k megvizsgálása tárgyában és ezzel kapcsolatosan a mérleg me állapítása valamint a nyeresemény felosztása iránti határozathozatal.

3. Az alapszabályok 40. §-a értelmében ki lépő 5 napibiztos választása, 3 évi időtartamra.

4. Az igazgatóság előterjesztése a nyugdíjalap állásáról*.

Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt akar venni, tartozik a közgyűlést megelőzőleg a társaság pénztárába részvényét, melyet legalább egy hó előtt saját nevére iratott, szelvényeivel együtt letenni, hol az őt megillető szavazat számát előtűntető tértívénnyel láttatik el.

A mérleg eredeti példánya az üzlethelyiségben f. évi február hó 16-tól kezdődőleg a részvényesek által megtekinthető.

Keit Nagyváradon, 1901. évi február 5-én

Sal Ferencz,

kir. tanácsos, igazg. elnök.

* Figyelmeztetnek a t. részvényesek, hogy az alapszabályok 15. §-a értelmében érvényes határozat hozatalára 20 oly részvényesnek kell jelen lenni, kik a részvénytőkének legalább egy harmadrészét képviselik.

Önkénytes árverés.

F. évi márczius hó 3-án, d. e. 9 órától kezdve 18 drb. berni és sinsenthali tenyész marha, melyek között van 12 drb. fejős tehén, 1 drb. 3 éves, 1 drb. 15 hónapos berni bika és 4 drb. különböző kora üszörborju önkénytes árverésen fognak eladatni.

Pusztá-Pankota, 1901. febr. 16.

Vasuti állomás. Less.

Középesy Testvérek.

BOR. 1—2 éves homoki ó-bor. 22 krtól 34 krig. Ujbor 22 krtól 50 krig.

Szőllővessző. Fajtiszta, kitünően beérett 11 jeles csemege- és 11 borfajból. Sima vessző 2 és fél fttől felfelé. 2 éves gyökeres 12 forinttól felfelé.

Nemes eperfa. 2—3—4—5 éves igen erős csemete 6 láb magasan ojlva 80 krtól 60 krig. Nagyban vételnél 10—50 százalék engedmény.

Birs és Lasponya. Rendkívül nagygyümölcsű 7 fajtában. Vannak rendelők, kik ezer számra ültetik, mert rendkívül hamar és bármilyen talajban bőven terem. A szép növényű 2—3—4—5 éves fák drbjá 15 krtól 50 krig. Nagy vételnél olyan engedmény, mint az epernél.

Spanyol meggy. Pándi vagy Körösi meggy. Gyümölcse rendkívül keresett, mert befőzésre legalkalmasabb, 2—3—4—5 éves fák darabja 15 krtól 50 krig. Nagy vételnél olyan engedmény, mint az epernél.

Diófa. Könnyű törű, 2—3—4—5 éves fák ára 15 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél 10—50% engedmény.

Mindenféle nemes gyümölcsfa. Körte, alma, szilva, ősi és kajszinbarack, cseresznye, meggy, szelid gesztenye, lasponya, szomorú alma, szomorú eper magas és törpe alakban. Ára 15 krtól 50 krig. Nagyban vételnél tetemes engedmény.

Kiselejtezett ojtvány. 2—3—4—5 éves példányok ára 2, 5, 7, 10, 15 kr.

Mindenféle vadoncz. 1000-re 5 ftt 85 krtól 19 fttig.

Akác, 1—2 éves, 1000-re 3 forint 50 krtól 12 fttig. Végtelen nagy készlet.

Sövénykészítésre gleditsea (lepényfa, Krisztus koronája), 1 és 2 éves, 1000-re 4 fttől 14 fttig.

Sövénykészítésre maclura aureantica 1000-re 5 fttől 85 krtól 20 forintig.

Kerti eszköz. Horoló szőlőtűtő vas, kerti fűrész, olló, görbe szemző, valamint ojtókés, jelfa, ojtókenőcs igen olcsó áron és kitünőanyagból.

Viszonteladók kerestetnek s ezek 5—10—20—30 százalék engedményen tul 6 heti, esetleg 4—6 havi hitelt is kapnak. AP- és névjegyzéket küld:

Unghváry László Czeplédről.

A Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liniment Capsici comp.

egy régi kipróbált háziaszer, amely már több mint 30 év óta megpróbáltatott bedorzosztással alkalmazzák közönségen, eszünkkel és meghalásuknál. Intés. Súlyosabb utóhatások miatt a vesérisékek, mindenig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre és a „Richter” cégjelzésre. 50 ft. 1 k. 40 ft. és 2 k. árban üzemeltetve minden gyógyszertárban kapható. Főhadnagy: Török József Gyógyászati Budapest, Pesten.

Nichter F. Ad. és társa,
Gyógy- és Kir. ut. k. szállítás.
Rudolstadt.

KRUGSTEIN IZIDOR UTÓDA

Telefon 67. sz.

ROSENBERG IZSÓ

Telefon 67. sz.

a »Beocsini Czemengyári Unio« képviselője,
Nagyváradi, Kossuth Lajos-utca.

Ajánlja: Beocsini, román és portland cément, erdélyi gipsz, valódi aszfalt fedéllemez, elszigetelő lemezek és elszigetelő anyagok, carbolineum, tinctoral, stuccatur-nádfonat, kőagyagcsövek, cémentlapok, betoncsövek, keramit, disztégla, fedél-cserép, karstmárvány, továbbá kitünő amerikai petróleum, elsőrendű gépolajok, gépszir és kocsikenős raktárát.

Vállal: Aszfaltozásokat valódi természetes aszfalttal. Nedves falak szárazzá tételét aszfalttal. Szagtalan aszfalt fedéllemezeli vagy Kátrány kőfedéllemezeli mindennemű tetőfedés és Facement-fedést.

VASUTI MENETREN D.

Érvényes 1900. évi október 1-től.

Nagyvárad—Dévaványa—Gyoma.				Gyoma—Dévaványa—Nagyvárad.				Vésztő—Kötegyán—Hollód.				Hollód—Kötegyán—Vésztő.			
	V. v.	Sz. v.			Sz. v.	V. v.			V. v.	V. v.			V. v.	V. v.	
Nagyvárad ind.	5 50	2 —		Gyoma ind.	3 40	2 30		Vésztő ind.	4 45	5 27		Hollód ind.	4 35	5 17	
Ósi —	6 09	2 14		Ózed —	4 07	2 54		Okány —	5 07	5 49		Mocsár-Gyanta —	4 46	5 07	
Uj-Palota —	6 24	2 29		Déva-Ványa —	4 37	3 26		Gyanta —	5 23	6 07		Rippa —	5 02	5 24	
Gyires —	6 41	2 42		Kéthalom —	4 54	3 43		Sarkad-Keresztur —	5 36	6 18		Tenke —	5 24	1 17	
Körösszeg —	7 02	3 01		Körös-Ladány —	5 13	4 06		Méhkerék —	5 52	6 36		Fekete-Tót —	5 44	1 39	
Szakál —	7 39	3 31		Szeghalom —	5 40	4 38		Kötegyán —	6 —	6 45		Fekete-Bátor —	6 06	2 07	
Nagy-Tóti —	7 55	3 47		Vésztő —	6 12	5 22		Kötegyán ind.	6 16	6 57		Árpád —	6 16	2 18	
Komád —	8 25	3 59		Kót —	6 38	5 52		Pósa —	6 29	7 12		Erdő-Gyarak —	6 25	2 28	
Iráz —	8 42	4 16		Iráz —	6 52	6 07		Ilye —	6 48	7 24		Csegöd —	6 34	2 38	
Kót —	9 19	4 39		Komádi —	7 10	6 38		Csegöd —	7 02	7 39		Ilye —	6 57	2 58	
Vésztői —	9 44	5 10		Nagy-Tóti —	7 22	6 50		Erdő-Gyarak —	7 12	7 49		Pósa —	7 07	3 09	
Szeghalom —	10 34	5 55		Szakál —	7 48	7 23		Árpád —	7 21	7 59		Kötegyán —	7 19	3 22	
Körös-Ladány —	11 —	6 12		Körösszeg —	8 11	7 47		Fekete-Bátor —	7 39	8 20		Kötegyán ind.	8 06	3 42	
Kéthalom —	11 18	6 30		Gyires —	8 33	8 12		Fekete-Tót —	7 52	8 35		Méhkerék —	8 15	3 52	
Déva-Ványa —	12 03	6 55		Uj-Palota —	8 47	8 27		Tenke —	8 15	9 03		Sarkad-Keresztur —	8 33	4 12	
Ózed —	12 21	7 15		Ósi —	9 03	8 46		Rippa —	8 39	9 32		Gyanta —	8 43	4 23	
Gyoma —	12 45	7 39	érk.	Nagyvárad —	9 20	9 05	érk.	Mocsár-Gyanta —	8 51	9 45		Okány —	9 02	4 44	
								Hollód —	9 01	9 57	érk.	Vésztő —	9 20	5 04	érk.

Székelyhid—Margita—Sz.-Somlyó.				Sz.-Somlyó—Margita—Székelyhid.				Szeghalom—Füzes-Gyarmat.				Füzes-Gyarmat—Szeghalom.			
	V. v.	Sz. v.			Sz. v.	V. v.			V. v.	V. v.			V. v.	V. v.	
Székelyhid ind.	9 22	6 30		Szilágy-Somlyó ind.	3 20	2 —		Szeghalom ind.	10 20	5 50		P.-Ladány ind.	6 50	2 —	
A.-Keresztur —	10 06	7 12		Sz.-Nagyfalu —	3 45	2 27		Füzes-Gyarmat —	10 45	6 17		Szerep —	7 40	2 —	
V.-Ábrány —	10 20	7 25		Ipp —	4 02	2 45		B.-N.-Bajom —	11 43	7 15		B.-Udvari —	7 54	3 —	
Monos-Petri —	10 31	7 35		Széplak —	4 37	3 22		B.-Udvari —	11 58	7 30		B.-N.-Bajom —	8 17	2 —	
Margita —	10 51	7 54		Bályok —	4 50	3 36		Szerep —	12 09	7 41		Füzes-Gyarmat —	9 09	4 —	
Felső-Ábrány —	11 07	8 09		Száldobágy —	5 05	3 52		P.-Ladány —	1 —	8 32	érk.	Szeghalom —	9 30	28	
Száldobágy —	11 31	8 31		Felső-Ábrány —	5 25	4 14									
Bályok —	11 47	8 46		Margita —	5 46	4 38									
Széplak —	12 12	9 10		Monos-Petri —	5 56	4 49									
Ipp —	12 42	9 38		V.-Ábrány —	6 06	5 —									
Sz.-Nagyfalu —	1 04	9 57		A.-Keresztur —	6 19	5 14									
Szilágy-Somlyó —	1 28	10 20	érk.	hid —	6 58	5 55	érk.								

A vonatok közlekedési ideje középeurópai idő szerint van kitüntetve.
A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelzi.
A †-tel jelzettek feltételes megálló helyek.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.							Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.							Püspök-Ladány—Debrecen—Ermihályfalva.							
	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	V. v.		V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.	
Budapest ind.	6 50	8 30	1 55	5 45	9 15	—	Kolozsvár ind.	—	5 23	7 —	12 32	6 13	11 01	P.-Ladány ind.	4 06	1 24	5 35	10 53	2 29	6 08	
Rákos —	7 02	8 51	2 08	6 06	9 28	—	Jegenye —	—	—	7 59	† 1 14	7 16	—	Debrecen —	5 14	2 33	6 26	11 44	3 36	7 41	
Ujszász —	8 28	10 59	3 32	8 40	10 56	—	B.-Hunyad —	—	6 40	8 37	1 44	7 54	12 20	Ermihályfalva —	6 35	3 57	7 29	1 —	4 58	—	
Szolnok —	9 07	11 31	4 56	9 27	11 19	—	Csucsá —	—	3 25	7 09	9 19	2 15	8 37	12 52							
Szajó I —	9 21	11 50	4 09	9 46	11 33	—	Rév —	—	5 26	7 47	10 08	3 01	9 32	1 34							
P.-Ladány —	10 43	2 —	5 28	11 53	12 55	4 54	Élesd —	—	5 54	† 7 59	10 25	† 3 15	9 49	† 1 48							
Báránd —	—	2 12	—	12 07	—	5 11	Mező-Telegd —	—	6 21	8 11	10 42	† 3 28	10 07	† 2 01							
Sáp —	—	2 27	† 5 48	12 24	—	5 32	F.-Vásárhely —	—	6 49	—	11 01	—	10 27	—							
B.-Ujfalu —	11 18	2 47	6 03	12 46	1 33	5 58	Várad-Velence —	—	7 02	8 32	11 10	—	10 37	2 25							
M.-Peterd —	—	3 —	—	1 —	—	6 15	Nagyvárad —	—	7 11	8 38	11 17	3 57	10 44	2 31							
M.-Keresztur —	—	3 12	—	1 14	—	6 31	Nagyvárad ind.	—	2 22	8 43	11 36	4 10	11 04	2 38							
Bors —	—	3 25	—	1 28	—	6 50	Püspöki —	—	2 36	8 52	11 47	—	11 14	—							
Püspöki —	11 48	3 32	—	1 36	—	7 02	Bors —	—	2 47	—	11 54	—	11 22	—							
Nagyvárad —	11 56	3 42	6 39	1 48	2 11	7 16	Mező-keresztur —	—	3 12	—	12 05	—	11 37	—							
Nagyvárad ind.	12 16	3 58	6 46	2 06	2 18	12 25	Mező-Peterd —	—	3 30	—	12 17	—	11 50	—							
V.-Velence —	—	4 05	—	2 30	2 25	12 32	B.-Ujfalu —	—	4 07	9 23	12 29	4 50	12 05	3 18							
F.-Vásárhely —	—	4 16	—	2 41	—	12 45	Sáp —	—	4 39	† 9 38	12 47	—	12 25	—							
M.-Telegd —	12 48	4 38	7 15	3 03	2 50	1 12	Báránd —	—	5 01	—	1 01	—	12 41	—							
Élesd —	† 1 02	4 56	† 7 28	3 21	† 3 04	1 37	P.-Ladány —	—	5 17	10 06	1 34	5 40	1 19	4 03							
Rév —	1 26	5 20	7 50	3 45	3 26	2 10	Szajó I —	—	—	11 21	3 08	6 59	3 04	5 19							
Csucsá —	2 16	6 31	8 37	4 52	4 16	3 49	Szolnok —	—	—	11 44	3 35	7 32	3 37	5 39							
B.-Hunyad —	2 49	7 16	9 08	5 32	4 52	4 48	Ujszász —	—	—	12 03	3 58	7 50	4 05	5 58							
Jegenye —	15	7 49	† 9 33	† 6 01	—	5 34	Rákos —	—	—	1 37	6 03	9 28	6 52	7 38							
Kolozsvár —	3 50	8 33	10 08	6 59	5 55	7 04	Budapest —	—	—	1 50	6 20	9 40	7 10	7 50							

Nagyvárad—Szeged.				Szeged—Nagyvárad.				Nagyvárad—Arad.				Arad—Nagyvárad.			
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad ind.	10 20	4 30	7 00	Szeged ind.	3 40	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 30	7 —	Arad ind.	5 10	11 20	9 35
Ósi —	10 30	4 41	7 10	H.-M.-Vásárhely —	4 38	11 05	7 50	Ósi —	10 30	4 41	7 16	Kétegyháza —	6 14	12 31	10 54
Less —	10 48	5 01	7 40	Oroszháza —	5 41	11 54	9 20	Less —	10 48	5 01	7 40	Csaba —	6 40	12 57	11 24
Gyapju —	10 56	5 10	7 52	Csaba —	7 00	2 33	4 50	Gyapju —	10 56	5 10	7 52	Csaba ind.	7 —	2 33	4 50
Cséffa —	11 03	5 19	8 05	Gyula —	7 27	3 05	5 26	Cséffa —	11 03	5 19	8 05	Gyula —	27	3 05	5 26
Szalonta —	11 26	5 44	8 46	Sarkad —	7 47	3 27	5 56	Szalonta —	11 26	6 44	8 46	Sarkad —	7 40	3 27	5 56
Kötegyán —	11 46	6 05	9 15	Kötegyán —	7 57	3 39	6 10	Kötegyán —	11 46	6 05	9 15	Kötegy —	7 50	3 39	6 10
Sarkad —	11 57	6 17	9 31	Szalonta —	8 23	4 10	6 47	Sarkad —	11 57	6 17	9 31	Szalont —	8 20	4 10	6 47
Gyula —	12 21	6 44	10 01	Cséffa —	8 42	4 34	7 18	Gyula —	12 21	7 44	10 01	Cséffa —	8 4	4 34	7 18
Csaba —	2 10	7 41	4 44	Gyapju —	—	4 42	7 29	Csaba —	12 42	7 06	10 30	Gyapju —	—	4 42	7 21
Oroszháza —	3 10	9 10	5 50	Less —	9 04	5 00	7 51	Csaba ind.	2 23	7 18	4 32	Less —	9 04	5 —	8 56
H.-M.-Vásárhely —	4 00	10 02	7 00	Ósi —	9 21	5 19	8 16	Kétegyháza —	2 54	8 45	5 03	Ósi —	9 21	5 19	8 11
Szeged —	4 35	10 55	7 55	Nagyvárad —	9 32	5 30	8 31	Arad —	3 55	48	6 05	Nagyvárad —	9 32	5 30	8 39

Nagyvárad—Belenyes—Vaskóh.				Vaskóh—Belenyes—Nagyvárad.				Nagyvárad—Ermihályfalva.				Ermihályfalva—Nagyvárad.			
	Tv. sz. sz.	Sz. v.			Sz. v.	Tv. sz. sz.			Sz. v.	V.			Sz. v.	V. v.	
Nagyvárad —	—	ind.	—	Vaskóh —	—	ind.	—	Nagyvárad —	—	ind.	—	Ermihályfalva —	—	ind.	—
V.-Velence —	5 45	2 40		Lunka-Rézbánya —	4 12	2 55		B.-Püspöki —	4 15	7 14		Erselind —	6 10	6 —	
Félix-Füred —	6 11	3 13		Szudrics —	4 39	3 37		Bihar —	4 50	7 36		Székelyhid —	7 10	6 48	
Kardó —	6 26	3 27		Belenyes —	5 07	4 16		Paptamási —	5 14	8 05		Nagykánya —	7 22	7 02	
Nyárló —	7 07	4 07		Sonkolyos —	† 5 28	† 4 39		Gyapoly —	5 27	8 21		B.-Diószeg —	7 35	7 22	
Magyar-Gyepes —	7 19	4 18		Belenyes-Ujlak —	† 5 40	† 4 51		B.-Diószeg —	5 43	8 44		Gyapoly —	7 50	7 40	
Tasádfő —	7 34	4 32		Borz —	5 49	5 01		Nagykánya —	5 55						